

N:o 2.

Ensimmäisenä Adventti-Sunnuntaina.

Evankeliumi Matt. 21 1-9.

Ja kuin he lähestyivät Jerusalemia, ja tulivat Betphagen öljymäen tykö, lähetti Jesus kaksi opetuslastansa, sanoen heille: menkää kylään, joka on teidän edessänne, ja te löydätte kohta aasintamman sidottuna ja varsan hänen kanssansa; päästäkää ne ja tuokaat minulle. Ja jos joku teille jotakin sanoo niin sanokaat: Herra niitä tarvitsee, ja kohta hän laskee heidän. Mutta tämä kaikki tapahtui, että täytettäisiin, kuin sanottu oli profeetan kautta, joka sanoo: Sanokaat Siionin tyttärelle: katso, sinun Kuninkaas tulee sinulle siviä, istuin aasintamman päällä, ja ikeenalaisen aasin varsan päällä. Niin opetuslapset menivät ja tekivät niinkuin Jesus heille käsenyt oli, ja taluttivat aasintamman ja varsan, ja panivat niiden päälle heidän vaatteensa, ja istuttivat hänen niiden päälle. Niin ensin osa kansasta hajoitti vaatteensa tielle ja ne muut karseivat oksia puista ja hajoittivat tielle. Mutta kansa, joka edellä kävi, ja jotka seurasivat, huusivat sanoen: hosianna Davidin Pojalle! Kiitetty olkoon se, joka tulee Herran nimeen! Hosianna korkeudesta!!

Edellä olevassa esipuheessa olen sanonut, että evankeliumia on kahdessa ymmärryksessä katseltava. **Ensiksi** Kristuksen työt, meille lahjaksi ja omaisuudeksi annettuina, joihin uskon tulee kiinnittää itsensä ja joissa kehittyä. **Toiseksi** samat työt, esimerkiksi ja esikuvaksi osoitettuna, jota meidän tulee seurata ja jonka kaltaiseksi tulla; kaikki evankeliumit opettavat siis meille ensin **uskon** ja sitten vasta **työt**. Sen vuoksi tahdomme jakaa tämän evankeliumin kolmeen osaan: ensiksi **usko**, toiseksi **Hyvät työt**; kolmanneksi tahdomme vähän käsitellä Kristuksen historiaa ja sen **hengellistä merkitystä**.

Ensimmäinen osa, uskosta.

Tämä evankeliumi herättää ja vaatii erityisesti uskoa, sillä se kuvaa Kristusta hänen armotulemisessaan, jota muutoin ei kukaan taida ottaa vastaan eikä itselleen omistaa, ellei hän usko häntä siksi mieheksi ja siinä mielessä tulevaksi, jossa tämä evankeliumi

hänen esittää. Paljasta armoa, lempeyttä ja hyvyttä on kaikki, mitä tässä Kristuksesta kerrotaan, ja autuas on se, joka hänestä sitä uskoo, ja häntä sellaisena pitää. Sillä katso: ei hän ratsasta hevosella, joka on sodassa käytettävä ratsu, ei tule peljättävässä komeudessa ja voimassa, vaan hän istuu aasin, hiljaisen ja rauhallisen eläimen seljässä, joka on luotu auttamaan ihmistä ainoastaan työssä ja kuormien kantamisessa. Tällä hän näyttää ei tulelevansa ihmisiä peljättämään, ei pakottamaan eikä sortamaan, vaan auttamaan; heidän kuormaansa kantamaan ja päällensä ottamaan. Ja vaikka sen maan tapakin kaikkina aikoina on ollut ratsastaa aasilla ja käyttää hevosta sootaan, kuten Raamattu monessa kohden mainitsee, niin tapahtui tässä kuitenkin kaikki sen vuoksi, että tämä Kuninkaan sisäänratsastus ymmärrettäisiin yksistään lempeydeksi ja armoksi.

Toiseksi osoittaa opetuslastenkin menettely ja käytös Kristusta kohtaan samaa, kun he taluttivat hänelle aasintamman ja varsan, levit-

tivät sen päälle vaatteensa ja asettivat Jesuksen niitten päälle. Samoin saadaan myöskin nähdä kansasta, joka tielle levittää vaatteitansa ja puunoksia hajoittaa, ettei mitään pelkoa eikä kammaa ollut häntä kohtaan, vaan pelkkää iloista uskallusta kuten sellaiseen, jonka seurassa hyvin tunsivat viihtyvänsä ja joka sen pitää rakkaan ystävyuden osoituksena heidän puoleltaan ja siihen sangen suuresti mielistyy.

Kolmanneksi ei ole tässä sotavarustuksia nähtävänä eikä mitään sotakarjuntaa kuuluttavana, vaan sulaa veisua, ylistyslaulua, riemua ja Jumalan kiitosta.

Neljänneksi Kristus, kuten Luukas 19: 41 kirjoittaa, itkee Jerusalemiä, ettei se selaista armoa tunne eikä ota vastaan. Niin suuresti kävi hänen sydämelleen heidän vahinkonsa, ja vielä vähemmin saattoi hän kohdella heitä ankaruudella ja tylyydellä.

Viidenneksi todistaa kaikkein suurinta hyvyttä ja lempeyttä se, että hän profeetan sanoilla (Jes. 62: 11 ja Zak. 9: 9.) mitä ystävällisimmin houkuttelee heitä uskoon eli Kristusta vastaanottamaan, joiden sanojen täyttämiseksi tämä evankeliumin historia tapahtuikin ja kirjoitettiin, kuten evankelista itse tunnustaa. Tutkikaamme sen tähden tarkoin näitä sanoja, tutkikaamme niitä evankeliumin pääkappaleena, sillä niissä kuvataan meille Kristus kaikessa, mitä meidän tulee tietää ja uskoa hänestä, mitä meidän on hänestä odottaminen, mitä etsiminen, ja kuinka me hänen hankimme itsellemme voitoksi ja hyödytykseksi.

Ensiksi sanoo hän: **Sanokaat Siionin tyttärelle.** Tämän kehoituksen sanoo hän saarnaajille; ja heitä käsketään tässä julistamaan uutta saarnaa; ei mitään muuta, kuin mitä seuraavat sanat ilmoittavat, se on **Kristuksen totista ja autuaaksi tekevää tuntemistä.** Kuka ikänä jotain muuta kuin tätä

saarnaa, hän on susi ja viettelijä. Ja tämä on yksi niitä Raamatun lauseita, joissa meille evankeliumia luvataan, josta Paavali Room. 1: 2 sanoo **evankeliumin olevan saarnan Kristuksesta,** että hänet siten uskottaisiin, kuin hän tässä kuvataan.

Nyt olen minä usein puhunut **kahdenlaisesta uskosta. Ensiksi** sellaisesta, että kyllä uskot Kristuksen sellaiseksi mieheksi, miksi häntä tässä ja koko evankeliumissa kuvataan ja saarnataan; mutta sinä et usko, että hän on sinulle sellainen mies, sinä epäilet vielä lie-neekö sinulla sellaista ja saanetko sellaista häneltä. Sinä ajattelet: ”Niin, sellainen mies hän kyllä on muille, niinkuin P. Pietarille, Paavalille ja muille pyhille; mutta kukapa tietää, onko hänellä sama mieli minuakin kohtaan, ja voinenko minäkin toivoa samoin ja uskaltaa siihen, mihin nämä pyhätkin.”

Katso, ei tämä usko ole mitään, se ei koskaan käsitä eikä maista Kristusta, ei se myöskään koskaan voi löytää riemua hänestä eikä tuta rakkautta häneen. Se on **usko Kristuksesta,** mutta ei **usko Kristukseen** eli **Kristuksen päälle.** Sellainen usko on perkeleilläkin ja kaikilla pahoilla ihmisillä. Sillä kukapa ei uskoisi, että Kristus pyhille on armollinen kuningas? Tätä jumalatonta ja kelvotonta uskoa opettavat tähän aikaan nuo kirottut perkeleen synagoogat ja korkeaoppiset koulut Pariisissa ja sen sisarukset, sekä luostarit että kaikki paavilaiset, jotka sanovat sellaisen uskon riittävän ja kristittyjä tekevän. Tämä ei oikeastaan ole mitään muuta oppia kuin kristillisen uskon valheeksi ajamista ja samaa kuin tehdä kristityistä turkkilaisia ja pakanoita, kuten P. Pietari 2 Epist. 2: 1 heistä ennustaa ja sanoo. **Teidänkin sekaanne vääriä opettajia tulee, jotka kieltävät sen Herran, joka heidät osantanut on.**

Toiseksi huomattakoon, että hän käskää sanomaan **Siionin tyttärelle.** Tämä juuri kos-

kee toista, oikeata uskoa. Sillä kun hän käskää sanomaan Kristuksesta seuraavat sanat, niin täytyy myöskin siinä olla jonkun, joka niitä kuulee, ottaa vastaan, ja vahvalla uskolla niihin tarttuu kiinni. Hän ei sano: **sanokaat Siionin tyttärestä**, ikäänkuin pitäisi jonkun toisin uskoa Kristuksen hänellä olevan, vaan **hänelle itselleen pitää teidän se sanoa**, hänen pitää itsestensä se uskoman, eikä ollenkaan epäilemän, että hänelle niin tapahtuu, kuin nämä sanat lausuvat. **Tämä on se usko**, joka yksistään kristilliseksi uskoksi voidaan sanoa, kun sinä aivan horjumatta uskot, että Kristus on ei ainoastaan P. Pietarille ja muille pyhille sellainen mies, vaan myöskin **sinulle itsellesi**, vieläpä sinulle enemmän kuin kenellekään muulle. Ei ole sinun autuutesi siinä, että uskot Kristuksen olevan hurskaille Kristuksen, vaan siinä, että hän on Kristus **sinulle ja sinun omasi**. Tällainen usko tekee sinulle Kristuksen rakkaaksi ja suloiseksi sydämässä, sitä seuraa vapaaehtoisesti rakkaus ja hyvät työt; mutta elleivät ne seuraa, niin totisesti ei sinulla sitä uskoa ole, sillä missä usko on, siellä täytyy Pyhän Hengenkin olla ja vaikuttaa meissä rakkautta ja kaikkea hyvää.

Tätä uskoa kiroavat nyt nuo valapattoiset ja uskonhyljänneet kristityt, paavi ja sen piispat, papit, munkit ja korkeapoppiset koulut; he sanovat olevan häpeämätöntä, jos tahtoo pyhien kaltainen olla, mutta siten toteuttavat he P. Pietarin ennustuksen 2 Epist: 2: 2, jossa hän puhuu juuri mainituista vääristä opettajista: **joitten kautta totuuden tie pilkataan**. Siitä he sitten lähtee, että he kuullessaan uskoa ylistettävän, arvelevat siinä rakkautta ja hyviä töitä kiellettävän, eivätkä suuressa sokeudessaan tiedä, mitä usko, rakkaus ja hyvät työt ovatkaan. Mutta jos sinä tahdot olla kristitty, niin täytyy sinun pitää näitä sanoja: **sinulle, sinulle**, itsellesi sanottuina ja niissä pysymän kiinni sekä ilman mitään epäilystä

uskoman, että sinulle niin tapahtuu, kuin ne lausuvat. Vaikkakin näin tahdot tulla pyhän kaltaiseksi, ei sinun tule katsoa sitä miksikään häpeämättömyydeksi, vaan aivan välttämättömäksi nöyryytykseksi ja toivottomuudeksi, ei Jumalan armon vaan itsesi suhteen. Jumala vaatii sellaista uskon julkeutta tarjottuun armoonsa ijankaikkisen autuutesi menettämisen uhalla. Ellet tahdo tulla pyhien kaltaiseksi ja myöskin pyhäksi, mihin sitten tahdot joutua? Sepä vasta olisi häpeämätöntä, jos sinä itse kauttasi ja omain töittäsi tähden tahtoisit pyhäksi ja autuaaksi tulla, niin kuin nuo uskonluopiot paavilaiset tätä nykyä opettavat sanoen häpeämättömyydeksi sitä, mikä on uskoa, ja uskoksi sitä, mikä on häpeämättömyyttä. Voi kurjia ja häijyjä ihmisiä!

Mutta että sinä uskossa rohkenet olla pyhä Kristuksessa, ja hänen armotulemisensa kautta, sepä vasta **on oikea Jumalan kunnioittaminen ja ylistäminen**, jolla tunnustat hänen armonsä ja työnsä sinussa, häntä rakastat ja kiität ja itsesi hylkää ja omat työsi, kiroot ne, etkä uskalla itseesi; tämä se on, näes, **kristitty olla**. Sillä me sanomme: **Minä uskon yhden pyhän kristillisen seurakunnan, joka on pyhän ihmisten yhteys**. Jos sinäkin tahdot olla yhtenä tässä pyhässä kristillisessä seurakunnassa ja pyhän ihmisten yhteydessä, niin täytyyhän sinunkin olla pyhä, kuten se on, mutta ei itse kauttasi eikä itsestäsi, vaan ainoastaan Kristuksen kautta, jonka kautta kaikki muutkin ovat pyhiä.

Kolmanneksi sanoo hän: **Katso**, jolla sanalla hän ikään kuin tahtoo herättää meitä unesta ja epäuskosta kuten se, joka tahtois joutain suurta, harvinaista ja merkillistä ilmi saatata, jota kauvan on ikävöity ja riemullisesti otettaisiin vastaan. Ja onkin tällainen herättäminen varsin tarpeellinen meille siitä syystä, että luonto ja järki pitää kaikkea, mikä uskoon kuuluu, ylenkatsottavana ja hupi hulluna. Tä-

mäkö muka nyt olisi Jerusalemin kuningas, joka noin köyhänä ja alhaisena tuolla ajelee, että hänen piti lainata ratsu-aasi vierailta ihmisiltä; tuotako nyt voisi luonto ja järki myöntää? Kuinka tuollainen ratsu sopii suurelle kuninkaalle? Mutta usko on sen laatuinen, ettei se sitä miksikään arvaa eikä noudattele, mitä näkee ja tuntee, vaan mitä se kuulee. Sanasta se vaan yksin kiinni pitää eikä ollenkaan ulkonaisesta näkemisestä eikä käytöksestä. Senpä tähden eivät tässäkään Kristusta ottaneet kuninkaana vastaan muut kuin ainoastaan ne, jotka seurasivat profeetan sanaa, uskoivat Kristukseen ja käsittivät sekä ottivat vastaan hänen valtakuntansa hengellä, mutta ei silmillä. Nämät ovat oikeita Siionin tyttäriä. Sillä ei ole mahdollista sen olla Kristukseen pahentumatta, joka ulkomuotoa ja tunteita tahtoo seurata eikä pysy kiinni paljaassa, puhtaassa sanassa.

Ottakaamme tässä nyt ensiksi tämä kuva ja pitäkäämme se sinä kuvana, jonka kautta uskon laatu meille näytetään. Sillä samoin kuin se, mitä usko tässä katselee ja näkee, on vallan vähäpätöistä ja mieletöntä kaikelle järjelle ja luonnolle, samoin myös kaikissa uskon kappaleissa ja uskon tiloissa asia näyttää yhtä vähäpätöiseltä ja mahdottomalta. Eikä siinä olisikaan mitään uskoa, jos se mitä uskotaan olisi nähtävissä ja saisi sellaisen muodon, minä usko sen pitää ja kuten sanat kuuluvat.

Jos Kristus olisi maallisen kuninkaan tavalla komeasti ratsastanut, niin olisivat hänen ulkomuotonsa ja sanansa olleet järjen ja luonnon mukaisia ja mieleisiä, ja sielulle olisi tuntunut siltä kuin sanoissa kuuluu; mutta siinä ei olisi mitään ollut uskolla tekemistä. Ja niinpä käykin: **joka uskoo Kristukseen, hänen täytyy saada tuntea ja tallettaa rikkaus köyhydessä, kunnia ylenkatseessa, ilo murheessa ja elämä kuolemassa sen uskon**

kautta, joka Jumalan sanassa pysyy kiinni ja sellaista odottaa.

Neljänneksi sanoo hän: **Sinun kuninkaa-si.** Täten hän erottaa tämän kuninkaan kaikista muista kuninkaista: Hän on sinun **Kuninkaa-si**, lausuu hän, joka on **sinulle** luvattu ja annettu, jonka oma sinä olet, vieläpä sillä tavalla, että hänen eikä kenenkään muun pitää sinua hallitseman, kuitenkin hengellisen vaan ei ruumiillisen vallan mukaan. Hän se on, jota sinä alusta saakka olet himoinnut, jonka perään myöskin sinun rakkaat esi-isät ovat sydämen ikävällä huokailleet ja huutaneet, ja joka sinut vapahtaa ja vapauttaa kaikesta, mikä sinua tähän asti on rasittanut, ahdistanut ja sitonut. Oi kuinka lohdullinen sana tämä on uskovaiselle sydämelle. Ulkona Kristuksesta on ihminen monien raivoisain hirmuhaltijain kourissa, jotka eivät ole kuninkaita vaan hänen murhaajiaan, joiden vallasta hän kärsii suurta hätää ja tuskaa; nämä ovat perkele, liha, maailma, synti, siihen lisäksi vielä laki, kuolema ja helvetti. Nämä kaikki ahdistavat kurjaa omaatuntoa, pitävät sitä kovissa kahleissa sidottuna ja tekevät sille elämän tuiki katkeraksi. Sillä missä synnit ovat, siellä ei ole hyvää omaatuntoa, missä ei hyvää omaatuntoa ole, siinä on aivan turvaton olo, ja loppumaton kuoleman ja helvetin pelko, joka ei koskaan päästä mitään iloa eikä riemua sydämeen juurtumaan, vaan kuten Moos. 26: 36 sanoo: Sellainen sydän **pelkää kapisevan lehden ääntä.**

Mutta jos sydän ottaa tämän Kuninkaan vastaan vahvalla uskolla, on se turvassa, ei se pelkää syntiä, ei kuolemaa, ei helvettiä eikä mitään onnettomuutta, sillä se tietää hyvästi eikä epäile, että tämä hänen Kuninkaansa on elämän ja kuoleman, synnin ja armon, helvetin ja taivaan Herra, jonka kädessä kaikki kappaleet ovat. Sitäpä varten on hän meidän kuninkaaksemme ruvennut ja luoksemme tullut,

että hän pelastaisi meidät kaikki sellaisten hirmuvaltiain käsistä ja että hän itse yksin meitä hallitsisi. Joka siis on tämän kuninkaan alammainen ja vahvalla uskolla pysyy hänessä kiinni, häntä ei voi synti, kuolema, helveti, perkele, ihmiset eivätkä mitkään luontokappaleet vahingoittaa, vaan samoin kuin hänen kuninkaansakin elää ilman syntiä ja on autuas, niin säilyy hänkin hänen kauttansa ilman kuolemaa, ilman syntiä, elävänä ja autuaana ijankaikkisesti.

Katso, näin suuria asioita sisältävät nämä vähäiset sanat: **Katso sinun kuninkaas.** Näin äärettömän suuria lahjoja tuopi mukanaan tuo köyhä aasilla ratsastava ja halpa-arvoinen kuningas. Kaikkea tällaista ei järki näe eikä luonto ymmärrä, vaan usko yksistensä. Juuri sen vuoksi sanotaankin: **Sinun Kuninkaasi; sinun, sinun,** jota synti, perkele, kuolema ja helveti, liha ja maailma vainoo ja kiusaa, vaan jota hän tahtoo, niiden vallasta vapahdettuna, suloisesti hallita ja johdattaa armonsa, hengessä, elämässä, taivaassa ja Jumalassa. Ja totisesti näin on sinulle tapahtuva jos vaan uskot, että hän on sinulle sellainen Kuningas, sellaista hallitusta pitää ja sitä varten on tullut sekä että häntä sitä varten saarnaataankin. Mutta jos sinä tätä et usko hänestä, niin et sitä millään työllä ole sinä ilmoisna ikänä saavuttava. Millaisena hänen pidät, sellaisena hän sinulla on; mitä hänestä odostat, sen hänessä löydät; ja kuten sinä uskot, niin sinulle tapahtuu. Hän pysyy yhtäkaikki järkähtämättömästi samana, mikä hän on, elämän, armon ja autuuden Kuningas uskottakoon sitä tai ei.

Viidenneksi kuuluu: **Hän tulee.** Epäilemättä hän tulee; sinä et tule hänen luoksensa häntä noutamaan. Hän on sinulle liian ylhäinen ja kaukainen; kaikella kulutuksellasi, ponnistuksellasi ja työlläsi et sinä voi tulla hänen tykönsä, ettet kerskaisi omalla ansiol-

lasi ja kelvollisuudellasi hankkineeksi häntä itsellesi. Ei, ihmis-kulta, kaikki ansio ja kelvollisuus on tässä ala-arvoista eikä maksa mitään, sillä sinun puolellasi on sula ansiottomuus ja mahdottomuus, hänen puolellaan taas kaikki armo ja laupeus. Rikas ja köyhä tulevat tässä yhteen, kuten Sananlask. 22: 2 sanoo.

Ja täten tulevat kirotuiksi kaikki riettaat, epäkristilliset opit **vapaasta tahdosta**, jotka saavat alkunsa paavista, korkeakouluista ja luostareista. Sillä koko heidän oppinsa on, että meidän itsemme tulee alkaa ja ensimmäinen kivi laskea. Meidän pitää muka vapaan tahdomme voimasta ensin etsimän Jumalaa, hänen tykönsä tuleman, hänen perässään juokseman ja hänen armonsa ansaitseman.

Voi, kavahda, kavahda tätä myrkkyä! Tämä on kaikki paljasta perkeleen oppia, jolla kaikki maailma on petetty. Ensin pitää Jumalan saada tykösi tulla ja saada sinun löydettyksi, ennen kuin sinä voit häntä huutaa avuksesi tai etsiä, kuten Paavali kirjoittaa Room. 10: 14, 15: **kuinka he sitä avuksensa huutavat, jonka päälle ei he uskoneet? Ja kuinka he sen uskovat, josta ei he ole kuulleet? Mutta kuinka he kuulevat ilman saarnaajata? Ja kuinka he saarnaavat, ellei heitä lähetetä?** j. n. e. Jumalan pitää ensimmäinen kivi laskeman ja alkaman sinussa, voidaksesi häntä etsiä ja rukoilla. Hän on jo saatavissa, kun alat häntä etsiä; mutta ellei hän käsillä ole, niin totisesti et sinäkään muuta ala tekemään kuin pelkkää syntiä ja sen sitä törkeämpää, mitä suurempaa ja pyhenpää työtä eteesi otat; ja siten sinusta tulee paatunut ulkokullattu.

Mutta sinä kysyt: **Kuinka siis minun on alkaminen hurskaaksi tullakseni? Tai mitä pitää minun tekemän, että Jumala alkaisi minussa?** Vastaus: Voi, etkö sinä kuule, ettei sinulla ole mitään tekemistä eikä alkamista hurskaaksi tullaksesi, yhtä vähän kuin sinussa

on mitään sen lisäämiseksi tai täydentämiseksi? Jumalan yksinään on alkaminen, pitkitäminen ja täyttämisen. Kaikki mitä alat on syntiä ja pysyy syntinä, kiiltäköön se kuinka kauniilta tahansa, sinä et voi muuta tehdä kuin syntiä, teet sitten mitä tahansa. Sen vuoksi on kaikkien paavin koulujen ja luostarien oppi sulaa petosta, koska ne opettavat ihmistä itseä alkamaan, rukoilemaan, hyviä töitä tekemään, perustamaan kirkollisia laitoksia, antamaan, laulamaan, hengelliseksi rupeamaan ja siten Jumalan armoa etsimään.

Mutta nyt sanot: No, kyllä kai minun siis täytyy pakostakin tehdä syntiä, niin kauvan kuin minä ilman Jumalaa paljaan vapaan tahdoni varassa vaikuttelen ja elelen, enkä kai voi syntiä välttää, vaikka mitä tekisin? Vastaus: Niinpä kyllä on laita, että sinun täytyy synnissä pysyä, teet mitä hyvänsä, ja kaikki on syntiä, mitä aina ainoastaan vapaasta tahdostasi toimitat; sillä jos sinä itse voisit vapaasta tahdostasi synnitön olla tai jotakin tehdä, mikä ei syntiä olisi, mihinkä sinä sitten Kristusta tarvitsisit? Narri olisi hän ollut, joka antoi verensä vuodattaa sinun synteisi tähden, jos sinulla itselläsi olisi ollut vapautta ja mahdolluutta tehdä jotakin muutakin kuin syntiä. Tässä näet, kuinka korkeakoulut ja luostarit kaikella opillaan vapaasta tahdosta ja hyvistä töistä eivät mitään muuta tee, kuin pimittävät meiltä Jumalan totuuden, ettemme tiedä, mitä Kristus on, mitä me olemme ja kuinka meidän laitamme on. Näin vetävät he mukanaan koko maailman helvetin syvyyteen, jonka vuoksi kyllä jo aika olisi juurinensa hävittää munkkikunnat ja luostarit maan päältä pois.

Opi sentähden tästä evankeliumista, mitenkä Jumala alkaa meitä hurskaiksi tehdä, ja minkälainen hurskaaksi tulemisen alku on. Ei ole mitään muuta alkua, kuin että sinun kuninkaasi tulee sinulle ja alkaa sen sinussa. Se taas tapahtuu näin: Evankeliumin pitää kaik-

kein ensimmäisen olla, se on ensiksi saarnattava ja kuultava; juuri siitä saat sinä kuulla ja oppia, ettei sinun omallasi Jumalan edessä ole mitään arvoa, ja että kaikki on paljasta syntiä, mitä sinä teet tai eteesi otat, kunnes sinun kuninkaasi on tullut sinulle ja hallitsee sinua. Katso nyt, silloin alkaa pelastuksesi, silloin annat sinä omien töitteesi luhistua kumoon ja heität menemään kaiken uskaltamisen itseesi kuullessasi ja nähdessäsi, että kaikki sinun olosi ja menosi on vaan syntiä, kuten sinulle evankeliumi sanoo. Nyt sinä nouset ja otat sinun Kuninkaasi uskolla vastaan, riiput hänessä kiinni, huudat avuksesi hänen armoansa ja saat lohdutuksen ainoastaan hänen hyvyydestään.

Mutta sellainen kuuleminen ja vastaanottaminen ei liioin tapahdu sinun voimastasi, vaan Jumalan armosta, joka tekee evankeliumin sinussa siten hedelmälliseksi, että uskot kaiken sinun omasi ei muuta olevan kuin syntiä eikä mitään. Näethän kuinka harvat ne ovat, jotka ottavat sen vastaan, jonka tähden juuri Kristus itkeekin Jerusalemiä; ja paavilaisemme tähän aikaan eivät ainoastaan ole ottamatta tätä oppia vastaan, vaan vieläpä sitä ki-roovatkin, sillä he eivät voi sietää sitä, että kaikki heidän omansa on syntiä ja tuiki arvo-tonta; he tahtovat itse ensimmäisen kiven laskea ja riehuvat ja pauhaavat evankeliumia vastaan.

Lisäksi: ei sekään, että evankeliumi saarnataan ja Kuninkaasi tulee sinulle, ole sinun voimastasi taikka ansiostasi. Jumalan täytyy se meille lähettää sulasta armostaan. Senpä tähden ei ole missään Jumalan viha suurempana, kuin minne hän ei lähetä evankeliumiansa; siellä täytyy paljaan synnin, eksytyksen ja pimeyden vallita, tehtäköön mitä tahansa. Ja taas ei Hänen armonsa ole missään suurempana, kuin siellä minne hän evankeliumia lähettää, sillä siellä täytyy sitä seurata hedelmä ja

armo, vaikkapa eivätkään kaikki vaan ainoastaan ani harvat sen vastaan ottavat. Siis on paavin hallitus kaikkein hirmuisin Jumalan viha, niin että P. Pietarinkin sopii sanoa heitä **kirouksen lapsiksi**, jotka eivät opeta mitään evankeliumia vaan paljasta ihmisoppia omista töistään ja teoistaan, jota me valitettavasti paljonkin saamme nähdä ja kuulla kaikissa heidän munkkikunnissaan, luostareissaan ja kouluissaan.

Katso, tätä merkitsevät nämä sanat: **sinun kuninkaasi tulee**. Et sinä etsi häntä, hän etsii sinua; et sinä löydä häntä, hän löytää sinun, sillä saarnaajat tulevat hänestä, ei sinusta; heidän saarnansa tulee hänestä, ei sinusta; sinun uskosi tulee hänestä, ei sinusta; ja kaikki mitä usko sinussa vaikuttaa, tulee hänestä, ei sinusta. Jollei hän siis sinulle tule, jäät totisesti hänestä osattomaksi, ja missä ei vaan evankeliumia ole, siellä ei ole mitään Jumalaakaan vaan paljas synty ja kadotus, vaikka sitten vapaa tahto tekisi, kärsisi, toimisi, eläisi miten ikänensä tahtoo ja taitaa. Älä sen vuoksi enään kysy, missä sinun on alkaminen hurskaaksi tullaksesi, sillä ei ole mitään alkua siinä, missä tämä Kuningas ei tule eikä hänestä saarnata.

Kuudenneksi: Hän tulee **sinulle**. **Sinulle, sinulle**, mitä se on? Eikö siinä kyllä, että hän on sinun kuninkaasi? Jos hän on sinun, mitä tarvitsisi hänen sitten sanoa: **Hän tulee sinulle?** Tämän kaikki on, näet, profeeta tähän pannut, jotta hän mitä suloisammasti kuvailisi meille Kristuksen meitä siten uskoon houkutellaksensa. Ei siinä kyllä, että Kristus on meidät lunastanut synnin, kuoleman ja helvetin hirmuvallasta ja herraudesta ja rupeaa itse kuninkaaksemme, hän vielä itsekin antautuu meille niin omistettavaksi, että se kaikki on meidän, mitä hän on ja hänellä on. Tästä P. Paavali Room. 8: 32 sanoo: **Hän ei ainoakaan poikaansa armahtanut, vaan**

antoi hänen kaikkein meidän edestämme: eikö hän myös lahjoita meille kaikkia Hänen kansansa?

Siionin tyttärellä on siis **kahdenlaista** hyvää Kristuksesta. **Ensimmäinen on usko ja Pyhä Henki sydämessä**, joka tekee hänen puhtaaksi ja vapaaksi synnistä. Toinen on Kristus itse, jonka antamien lahjojen vuoksi hän saattaa kerskata Kristuksesta, kuin olisi kaikki hänen omaansa, mitä Kristus itse on ja omistaa, ja johon hän niin saattaa uskaltaa kuin perintötavaraansa. P. Paavali sanoo Room. 8: 34, että Kristus on välimiehemme, niin hän ottaa meidät omiksensa, ja samoin otamme mekin hänen omaksemme. Ja Kor. 1: 30: **Hän on meille Jumalalta tehty viisaudeksi, ja pyhitykseksi, ja lunastukseksi**. Molemmista näistä eduista puhuu Jesaias 40: 1, 2: **Lohduttakaat, lohduttakaat minun kansaani, sanoo teidän Jumalanne. Puhukaat suloisesti Jerusalemlle, ja saarnatkaat hänelle, että hänen sotimisensa on täytetty; sillä hänen rikoksensa on annettu anteeksi, että hän on saanut kaksinkertaisesti Heran kädestä, kaikkein synteinsä tähden**.

Katsos tätä se merkitsee: Hän tulee **sinulle, sinulle** hyväksi ja omaisuudeksi. Sen kautta, että hän nyt on sinun **Kuninkaasi**, saat sinä Hänen armonsa sydämeesi, jolla hän sinun auttaa synnistä ja kuolemasta, ja tulee siis sinun kuninkaaksesi ja sinä hänen alamaisekseen. Mutta siinä, että hän **sinulle** tulee, jääpi hän niin sinun omaksesi, että sinä saat kaikki hänen lahjansa ja tavaransa pysyväksi omaisuudeksi, samoin kuin morsian saa oikeuden ylkänsä tavaroihin ja niihin kaunistuksiin, joilla ylkä hänet puettaa. Oi kuinka suloinen ja lohdullinen on tämä sanoma, eipä totisesti sen tarvitse enää toivottomuuteen vaipua eikä kuolemaa ja helvettiä kauhistua, joka tämän sanoman uskoo ja voittaa Kristuksen omaksensa.

Seitsemänneksi tulee hän sinulle profeetan sanan mukaan **Siviä**. Tämä sana on erityisesti huomioon otettava, sillä suloisesti se lohduttaa synnin ahdistamaa omaatuntoa. Synti tekee luonnollisesti omantunnon pelkääväiseksi ja levottomaksi, niin että se kauhistuu Jumalaa ja lymyilee niinkuin Aadami paratiisissa. Se ei voi kestää Jumalan tulemistä, koska se tietää ja luonnollisesti tuntee, että Jumala vihaa ja hirmuisesti rankaisee syntiä. Sentähden peljästy ja pakenee ihminen jo Jumalaa vaan mainittaessakin ja pelkää hänen siinä paikassa nuijalla nutistavan. Ettei nyt sellainen luulo ja pelko karkottaisi meitä hänestä, sanotaan meille tässä varsin lohduttavasti, että tämä Kuningas tulee **Siviänä**.

Siis aivan kuin hän sanoisi: älä pakene, äläkä pelkää! Hän ei tule nyt sillä tavalla, kuin hän tuli Aadamille, Kainille vedenpauhimisessa, Babyloniaan, Sodomaan ja Gomorraan, eikä myöskään kuten Israelin kansalle Siinain vuorella, ei hän tule vihassa, ei asettamaan tilinteolle eikä sinulta velkaasi vaatimaan. Hän on pannut kaiken vihansa pois, paljasta laupeutta ja hyvyttä tuo hän mukansa, hän tahtoo ainoastaan niin menetellä sinun kanssasi, että sinun sydämesi edes keran tuntisi halun, rakkauden ja uskalluksen häneen, ja että pysyisit hänessä kiinni, ja etsisit hänessä turvapaikkaa samassa määrässä vieläpä paljoa suuremmassakin, kuin ennen olet häntä kammoillut ja paeskellut. Katsos, tämä vasta on kaikkea **siveyttä** sinua kohtaan, hän on nyt kokonaan toinen mies, tekeytyy kuin olisi hän pahoillaan siitä, että hän joskuskin vaan on sinua peljättänyt ja tyköänsä karkoittanut rangaistuksellaan ja vihallaan; sen vuoksi tahtoo hän uudestaan tehdä sinun rohkeaksi ja uskaltavaksi houkutellessa sinua ystävällisesti luokseen.

Katso, tämä on mielestäni lohduttavaista, sydämellistä puhetta kurjalle, syntiselle omal-

letunnolle; tämä on oikein saarnata Kristusta ja julistaa evankeliumia. Kuinka olisi mahdollista, etteikä sellainen puhe riemastuttaisi sydäntä, karkoittaen pois kaiken synnin, kuoleman ja helvetin pelvon, perustaisi vapaan, turvallisen, hyvän omantunnon, joka sitten ilolla tekisi ja jättäisi tekemättä kaiken ja enemmänkin, kuin siltä vaaditaankaan.

Mutta tässä on evankelista profeetan sanoja hiukan muuntanut, sillä profeeta lausuu Sak. 9: 9 näin: **Iloitse sinä, Siionin tytär, suuresti, ja riemuitse sinä Jerusalemin tytär! Katso, sinun kuninkas tulee, vanhurskas ja auttaja, köyhä ja ajaa aasilla ja aasintamman varsalla**. Tämän ilon ja riemun kehoituksen Tyttäreille Siionille ja Tyttäreille Jerusalemitte supistaa evankelista lyhyesti näihin sanoihin: **Sanokaat Siionin tyttärelle, ja jättää myöskin pois nämä kaksi sanaa: vanhurskas ja auttaja**. Missä profeeta sanoo: Hän on **köyhä**, sanoo evankelista: hän on **siviä**. Jossa profeeta sanoo: **Aasin tamman varsalla**, siinä sanoo evankelista: **Ikeen alaisen aasin varsan päällä**, eli toisin sanoen sellaisen aasin varsan, jota joka päivä käytettiin veto- ja kuormajuhtana. Kuinka saamme nyt nämä sopimaan yhteen?

Ensiksi tulee tietää, ettei evankelistain olevan tarpeellista toistaa ihan kaikkia profeetain käyttämiä sanoja, heille riittää, että saman ajatuksen esittävät ja osoittavat sen toteen käyneeksi. Täten johdattavat he meidät raamattuun itse lukeaksemme sitten lisäksi, mitä he ovat jättäneet pois ja nähäksemme, kuinka ei mitään ole kirjoitettu, joka ei olisi kaikki tarkoin tullut täytäntöön. Onpa luonnollistakin, että kenellä ennustus ja täytäntö on mielessä, ei ota niin suurta vaaria sanoista kuin täytännöstä. Vast'edeskin saamme usein nähdä, kuinka evankelista toistaa profeetan sanat hiukan muunnettuina, joka kuitenkin tapahtuu

kaikki niiden ymmärrystä ja tarkoitusta muuttamatta.

Kun nyt profeeta kehoittaa Siionin Tytärtä ja Jerusalemin Tytärtä iloitsemaan ja riemuitsemaan, antaa hän yltäkyllin hyvästi tietää, että tämän kuninkaan armotuleminen on kaikkein lohdullisinta ja suloisinta kaikille synnin raskauttamille omilletunnoille, jotta hän niistä karkoittaisi kammon ja pelvon, niin etteivät enään pakenisi sanoen häntä ankaraksi tuomariksi, joka ahdistaisi heitä lailla, kuten Mooses teki, jonka vuoksi ei heillä peljestyneinä voinutkaan olla iloista ja turvallista uskallusta Jumalaan. Sellaista tuokin aina mukanaan synnin tunto ja tieto laista. Mutta profeeta tahtoo tässä jo ensimmäisillä sanoillaan mitä voimallisimmasti herättää heitä häneltä toivomaan ja odottamaan kaikkea armoa ja hyvää. Miksi kehoittaisi hän heitä muutoin iloitsemaan, eikä hän sanokaan ainoastaan: **iloitse** vaan **iloitse suuresti ja riemuitse**? Sitä sanoo hän Jumalan käskystä ja Jumalan puolesta kaikille sieluille, jotka tuntevat Jumalan edessä surua, hätää ja ahdistusta. Hän siis näyttää sen olevan Jumalan tahdon ja koko tarkoituksen, vieläpä käskynkin, että sellaiset saavuttaisivat luonnollisen pelkonsa ja kauhunsa sijaan lohdullisen uskalluksen häneen. Ja tämä on evankeliumin oikea ja luonnollinen ääni, jolla tässä profeeta alkaa julistamisensa, ja sillä tavalla puhuu Kristuskin kaikin paikoin evankeliumista, ja apostolit kehoittavat aina riemuitsemaan Kristuksessa, kuten vastakin saamme kuulla. Tällaista äärettömän suurta armoa sekin merkitsee, että Kristus tulee Öljymäeltä; sillä niinkuin öljy merkitsee armoa, niin merkitsee mäki tämän armon suuruutta, ikäänkuin pitäisi huomattaman, että tätä armoa suuruuteensa nähden hyvin voitaisiin sanoa **armovuoreksi**. Tässä siis ei ole mikään pisarainen eikä pivollinen armoa, kuten muinaisina aikoina, vaan olen

täysi ja ylönpalttinen järkähtämätön armo niinkuin vuori.

Profeeta mainitsee kansaakin kaksi kertaa, vaikka evankelista sanoo ainoastaan kerran: **Siionin tytär**. Mutta Siionin Tytär ja Jerusalemin Tytär ovat yksi ja sama kansa, nimittäin se kansa siinä kaupungissa, joka uskoo ja ottaa Kristuksen vastaan. Evankelista tahtoo, kuten sanottu, ainoastaan lyhimmittäin osoittaa meitä Raamattuun ja käskee meitä itse sitä lukemaan, jolloin löydämme asiasta avaramalta. Mutta kun ei evankelista tässä kiihoita riemuitsemaan, niinkuin profeeta tekee, vaan lausuu ainoastaan, että tämä pitää Siionin Tytarelle sanottaman, menettelee hän näin saadaksensa meidät ymmärtämään, miten tämän ilon ja riemun laita on, ettei kukaan suinkaan odottaisi ruumiillista vaan hengellistä riemua, jota saavutetaan ainoastaan sydämen uskolla sanan ja kuulon kautta. Sillä Kristuksen köyhästä ratsastamisesta ei ollut yhtään mitään riemullista ruumiillisesta katsannosta. Sentähden tulee hänen hengellistä ratsastamistansa, se on, hänen siveyttänsä saarnata ja uskoa. Se tuottaa iloa ja riemua.

Kun profeeta antaa Kristukselle kolme arvonimeä: **köyhä, vanhurskas ja auttaja** ja evankelista ainoastaan yhden: **siviä**, on se tapahtunut ainoastaan lyhykäisyyden vuoksi, sillä hän tahtoo enemmän osoittaa Raamattuun kuin selittää sitä. Minusta näyttää siltä, kuin olisi Pyhä Henki suonut apostolien ja evankelistain sen vuoksi näin lyhennellä Raamatun lauseita, että hän sillä tavalla pitäisi meitä paljaassa puhtaassa Raamatusta eikä jättäisi mitään esimerkkiä vastaisille selittäjille, jotka Raamatun ulkopuolelta paljon sanelevat, johdattaen siten meitä salaa pois puhtaasta Raamatusta paljaaseen ihmisoppiin. Näin ikäänkuin tahtoisi sanoa: Jos selitän Raamattua laveasti ja seikkaperäisesti, niin tahtoo jokainen myöskin sitä esimerkkiä seurata. Sil-

loin tapahtuisi, että luettaisiin enemmän muita kirjoja kuin Raamattua, vaikka se on pääkirja, eikä tulisi kirjain kirjoittamisesta mitään loppua, vaan alituisesti vietäisiin asiat toisesta kirjasta toiseen, kunnes niillä ei vihdoin olisi mitään yhteistä Raamatun kanssa. Onhan niin käynytkin. Sentähden tahtoo hän meitä tällaisella lauseitten lyhentämisellä houkutella ainoastaan alkuperäiseen kirjaan, jossa asiat laajasti ja vallan eheinä ovat kirjoitettuina, niin ettei ole tarpeellista jokaiselle eri kirjaa tehdä eikä hyljätä tätä ensimmäistä ja parasta.

Vieläpä näemme apostolien ja evankelistain tarkoituksen koko Uudessa Testamentissa olevan sen, että ne meitä ajavat ja pakottavat Vanhaan Testamenttiin, jota he yksin nimittävätkin Pyhäksi Raamatuksi. Sillä Uuden Testamentin piti oikeastaan olla ainoastaan suullinen etevä sana eikä Raamattu; senpä tähden ei Kristuskaan itse ole mitään kirjoittanut, vaan käsenyt suullisesti saarnata ja levittää evankeliumiansa, joka ennen oli Raamatussa kätkeytyneenä, kuten vielä saamme Loppiaisenä kuulla.

Heprean kielessä eivät sanat: **köyhä** ja **siviä** paljo erilaisilta kuulukaan. Siinä ei sanota sellaista köyhäksi, jolta puuttuu raha ja tavara, vaan sellaista, joka sydämessään on murheellinen ja murtunut, ja jossa totisesti ei löydy mitään vihaa eikä ylpeyttä, vaan sulaa lempeyttä ja sääliä. Ja jos tahdomme oikein täydellisesti ymmärtää tämän sanan merkitystä, niin tapahtuu se parhaiten lukemalla Luukkaan evankeliumia, jossa kirjoittaja kertoo, kuinka Kristus näin ratsastaessaan itkee ja surkuttelee Jerusalemlia.

Selitä siis sana **köyhä** eli **siviä** sen mukaan, kuin näet Kristuksen tässä käyttäytyneen. Kuinka hän siis käyttäytyy? Hänen sydämensä on pakahtua surusta ja säälistä Jerusalemlia kohtaan, ei ole siinä mitään vihaa

eikä kostonhimoa, vieläpä hän ylenmääräisestä leppeydestään itkeekin vihollistensa turmiota. Ei yksikään olisi niin paha ollut, jolle Kristus sillä kertaa olisi mitään paha tehnyt tai toivottanut; hänen surkuttelemisensa tekee hänen niin laupiaaksi ja siviäksi, ettei hän voi mitään vihaa, ei mitään röyhkeyttä, ei mitään uhkausta eikä kosta ajatella, vaan tarjoilee paljasta sääliä ja hyväntahtoisuutta. Katso, tätä sanoo profeeta tässä **köyhyydeksi** ja **siveydeksi**. Autuas on se, joka Kristuksesta tämän tietää ja uskoo, sillä se ei voi suinkaan pelätä Kristusta, vaan vapaalla, lohdullisella uskalluksella käydä hänen eteensä; ei liioin häneltä Kristus puutu, sillä niin kuin hän uskoo, siten hän löytääkin; nämä sanat eivät valhettele eivätkä petä.

Sanaa **vanhurskas** älköön tässä käsitettäkösiksi vanhurskaudeksi, jonka mukaan Jumala tuomitsee ja jota muutoin kutsutaankin **Jumalan ankaraksi vanhurskaudeksi**. Olisipas Kristus sellaisella vanhurskaudella tullut tykömme, kuka olisi voinut seisoa hänen edessänsä? Kuka silloin olisi voinut ottaa häntä vastaan, koska eivät pyhätäkään sitä voi kestää? Tämän ratsastuksen riemu, ilo ja rakkaus muuttuisi silloin kaikkein suurimmaksi pelvoksi ja kauhistukseksi. Sanottakoon sitä armoksi, jolla hän meitä vanhurskauttaa. Minä tahtoisin myöskin, ettei Raamatun sanoja **vanhurskas** ja **vanhurskaus** olisi kieleemme käännetty sanoilla **ankara, tuomitseva tai kostava vanhurskaus**, sillä ne merkitsevät oikeastaan **hurskasta** ja **hurskautta**. Kun me suomeksi sanomme jotakuta hurskaaksi mieheksi, niin sanoo raamattu sellaista **vanhurskaaksi mieheksi**, mutta Jumalan vanhurskautta sanoo se ankaruudeksi, kiivaudeksi ja tuomioksi.

Siksipä ymmärrettäköön siis profeeta tässä näin: **Sinun Kuninkaas tulee sinulle vanhurskas eli hurskas**; se on: hän tulee hurs-

kauttamaan sinua tietysti itsensä ja armonsä kautta, koska hyvin tietää, ettet sinä hurskas ole. Älköön olko sinun hurskautesi omaa tekoasi, vaan hänen armonsä ja lahjaansa, jotta sinä siis hänestä olet vanhurskas eli hurskas. Tällä tavalla puhuu P. Paavali Room. 3: 26: **Hän itse on vanhurskas, ja sen vanhurskaaksi tekee, joka Jesuksen uskossa on.** Se on: Kristus yksinensä on hurskas Jumalan edessä ja hän yksinensä tekee sinun hurskaaksi. Samoin Room.1: 17 sanoo: **Evankeliumissa se vanhurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa ilmoitetaan.** Se on: Jumalan hurskaus, nimittäin hänen armonsä ja laupeutensa, joiden kautta hän meidät edessänsä hurskaiksi tekee ja joista evankeliumissa saarnataan. Näet siis tästäkin profeetan lauseesta, että Kristusta saarnataan meille hurskaudeksi, että hän tulee meille hurskaana ja vanhurskaana, jotta me hänen kauttansa uskossa pääsisimme hurskaiksi ja vanhurskaiksi.

Kun sinä näet raamatussa sanat: **Jumalan vanhurskaus**, huomaa silloin tarkoin, ettet ymmärrä tätä Jumalan itsenäiseksi sisälliseksi vanhurskaudeksi, joka käsitys on vienyt paavilaiset ja monta pyhää isää harhaan ja saisi sinun ainoastaan kauhistumaan Jumalan vanhurskautta. Tiedä sinä sen sijaan, että Raamatun puhettavan mukaan Jumalan vanhurskaudella ymmärretään. **Jumalan Kristuksen kautta meihin vuodatettua armoa ja laupeutta**, jonka vuoksi meidät pidetään hurskaina ja vanhurskaina hänen edessänsä. Siitä syystä se kutsutaankin Jumalan vanhurskaudeksi tai hurskaudeksi, koska emme itse, vaan Jumala sen meissä sulasta armostansa vaikuttaa. Vieläpä sekin sanotaan Jumalan työksi, Jumalan viisaudeksi, Jumalan voimaksi, Jumalan sanaksi, Jumalan suuksi, mitä hän meissä vaikuttaa ja puhuu. Tämän kaiken todistaa P. Paavali selkeästi Room. 1: 16: **En**

minä häpee Kristuksen evankeliumia, sillä se on Jumalan voima (nimittäin joka meissä vaikuttaa ja meitä vahvistaa) **itseksellekin uskovaiselle autuudeksi**, sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmoitetaan, kuin Galat. 3: 11 on kirjoitettuna: **Vanhurskaan pitää elämän uskosta.** Tässä näet hänen puhuvan **uskon vanhurskaudesta**, jota hän juuri sanoo **Jumalan vanhurskaudeksi**, jota evankeliumissa julistetaan. Siis ei evankeliumi muuta opeta kuin: joka uskoo, hänellä on armo, hän on vanhurskautettu Jumalan edessä ja tulee autuaaksi.

Ymmärrä tällä tavoin myöskin Ps. 31: 2: **Vapahda minua sinun vanhurskautesi kautta**, se on, armosi kautta, joka minun hurskaaksi ja vanhurskaaksi tekee, ja muut samankaltaiset kohdat. Ja että nyt tämä sana juuri on näin ymmärrettävä, siihen pakottaa toinen sana: **auttaja eli autuaaksitekijä**, sillä jos Kristus tulisi **ankaralla vanhurskaudellansa**, totta ei hän ketään tekisi autuaaksi vaan kaikki tuomitsisi, koska kaikki olemme syntisiä ja väärintekijöitä. Mutta nyt tulee hän tekemään ei ainoastaan hurskaiksi ja vanhurskaiksi vaan vieläpä autuaiksikin kaikki ne, jotka ottavat hänet vastaan ainoana vanhurskauttajana, joka paljaasta ansaitsemattomasta laupeudesta ja hyvyydestä ja vanhurskaudesta tarjotaan armollisesti kaikille syntisille.

Kun evankelista **aasintamman** sanoo **ikeen alaiseksi aasintammaksi**, niin hän sillä on tahtonut tehdä ymmärrettäväksi, minkälainen se aasi oli, josta profeeta puhuu. Hän ikäänkuin tahtoo sanoa: Ennustus on täytetty tässä aasintammassa, joka oli ikeenalainen. Ei se ollut mikään erityinen aasintamma, joka maan tavan mukaan olisi tätä tarkoitusta varten **ratsuaasiksi** kasvatettu ja harjoitettu. Niin tykkänensä on ennustus toteen käynyt. Ja kun profeeta sanoo: **aasintamman varsalla**,*(Saksalaisessa raamatun käännöksessä on tässä käytetty

monikko. - Suom. muist.) kuin olisi tällä varsalla ollut monta emää, tarkoittaa hän sillä sitä, että tämä varsa oli aasin eikä hevosen sukua.

Toinen osa: hyvistä töistä.

Olkoon tämä nyt kylliksi ensimmäisestä osasta, **uskosta**. Nyt tulemme toiseen osaan: **hyviin töihin**, sillä ei meidän tule ottaa **Kristusta** vastaan ainoastaan **lahjaksi uskon kautta**, vaan myöskin **esimerkiksi lähimmäisen rakastamiseen**, jota meidän tulee palvella, jolle hyvää tehdä, niinkuin Kristuskin tekee meille. Usko hankkii ja antaa sinulle Kristuksen omaksesi kaikkine hänen lahjoineen. Rakkaus antaa sinut lähimmäisesi omaksi kaikkine etuinesi; ja näissä kahdessa asianlaidassa ilmenee kristillinen elämä puhtaana ja täydellisenä. Tämän perästä sitten seuraavat kärsimykset ja vaivat sellaisen uskosi ja rakkautesi tähden, ja sitten kasvaa siitä toivo kärsivällisyydessä.

Nyt ehkä kysyt, mitkä ne hyvät työt sitten ovat, **joita sinun tulee tehdä lähimmäisesi?** Vastaus on tämä: **Ei niillä mitään nimeä ole**. Samoin kuin niillä hyvillä töillä, joita Kristus sinulle tekee, ei ole mitään nimeä, niin ei myöskään saa eikä pidä olla mitään nimeä niillä hyvillä töillä joita sinun tulee tehdä lähimmäisesi.

Mutta mistä ne sitten tunnetaan? Vastaus: Niillä ei ole mitään nimeä sen vuoksi, ettei niiden välillä tehtäisi eroitusta, etteivät ne haajauntuisi eri töiksi, joista toisia harjoittaisit, toisia taas jättäisit harjoittamatta: sinun tulee päin vastoin uhrautua hänelle ihan tykkänensä kaiken sen kanssa, mitä voimassasi on, samaten kuin Kristuskaan ei ainoastaan rukoillut ja paastonnut sinun puolestasi. Rukous ja paasto ei ole se työ, jonka hän sinulle on tehnyt, vaan hän on itsensä kokonaan antanut hyväksesi rukouksineen, paastoineen, kaikkine töineen ja kärsimyksineen, niin ettei hä-

nessä yhtään mitään ole, joka ei olisi sinun omaasi ja sinulle tehty. Siksi ei ole sinunkaan työsi sillä hyvä, että almun annat tai rukoilet, vaan kun kokonaan uhraudut lähimmäisesi ja häntä palvelet, milloin ja missä hän tarvitsee ja sinulle on mahdollista, olkoon se sitten almulla, rukouksella, työllä, paastolla, neuvolla, lohdutuksella, opetuksella, varoituksella, rangaistuksella, puollustuksella, vaatteilla, ruoalla ja vihdoinkin kärsimällä ja kuolemallakin hänen tähtensä. Sano minulle, missä nyt löytyy sellaisia töitä kristikunnassa? Voi, jospa Jumala antaisi minulle tässä sellaisen äänen, kuin ukkosen jylinä, joka voisi kaikkien maailmaan kaikua, jotta minä voisin repiä pois jokaisen ihmisen sydäimestä, suusta, korvista ja kirjoista tuon sanan **hyvä työ**, taikka ainakin antaa oikean käsityksen siitä.

Koko maailma laulaa, puhuu, kirjoittaa nyt muka hyvistä töistä ja niitä ajattelee; kaikki saarnaajat puhua pauhaavat hyvistä töistä, kaikki luostarit, kaikki munkkikunnat, koko maailma tarjoaa muka paljaita hyviä töitä! Joka mies on liikkuvinansa hyvissä töissä, eikä kuitenkaan yhtään hyvää työtä tapahdu, eipä edes kukaan tiedäkään siitä mitään. Voi jospa kaikki mokomat saarnapöntöt koko maailmassa olisivat tulena ja porona! Voi kuitenkin, kuinka ne viettelevät kansaa hyvillä töillä! Hyviksi töiksi sanovat he niitä, joita Jumala ei suinkaan ole käsenyt, jommoisia ovat pyhiinvaellukset, pyhän kunniaksi paastoaminen, kirkkojen rakenteleminen ja kaunisteleminen, messut, valvojaiset helminauharukoukset, höpinät ja lörpötykset kirkoissa, munkiksi, nunnaksi, papiksi rupeamiset, erityisten ruokien, vaatteiden ja paikkojen käyttäminen, ja kuka jaksaa luetella nuo hirveät kauhistukset ja vililykset? Semmoista se on paavin hallitus ja pyhyys.

Jos sinulla nyt on korvia kuulla ja sydäntä käsittää, niin kuule toki ja opi Jumalan tähden,

mitä hyvät työt ovat ja mitä niiksi sanotaan: **Hyvä työ sanotaan hyväksi sen vuoksi, että se on hyödyllinen, vaikuttaa hyvää ja auttaa sitä, jolle sitä tehdään;** miksi sitä muuten hyväksi sanottaisiin. Sillä suuri erotus on hyvillä töillä ja suurilla, pitkällä, monilla, kauneilla töillä. Jos voit viskata suuren kiven kauaksi, on se kyllä suuri työ, mutta kenelle siitä on hyötyä ja apua? Jos sinä taidat hyvästi juosta, ennättää ja olla keihäisillä, on se sievä, kaunis työ, mutta kenelle siitä on hyötyä ja hyvää? Kenelle siitä on apua, että sinulla on yllä kallisarvoinen takki, tai että rakennat komean talon?

Ja puhuakseni sitten paavilaisten hyvistä töistä: ketä se auttaa, että sivelet hopeata ja kultaa seiniin, kiviin ja puuesineihin kirkoissa? Kuka siltä tulee paremmaksi, vaikka joka kylällä olisi kymmenen kelloa, vaikka ne niinkin suuria olisi kuin Erfurtissa? Ketä se auttaa, vaikka kaikki talot olisivat paljaita munkkilaitoksia ja luostareita, niinkin komeita kuin Salomon temppeli? Ketä se auttaa, että sinä paastoot pyhälle Katariinalle, p. Martille, sille ja tälle pyhimykselle? Ketä se hyödyttää, että pääsi on puoliksi tai kokonaan ajeltu, että kannat harmaata tai mustaa munkkikaapua? Ketä se auttaa, vaikka kaikki ihmiset joka hetki pitäisivät messuja? Mitä se hyödyttää, vaikka kaikissa kirkoissa, kuten Meissenissä on laita, yöt ja päivät yhtämittaa lakkaamatta veisattaisiin? Kuka siitä paremmaksi tulisi, vaikka joka kirkossa löytyisi enemmän hopeata, kuvia ja pyhäinjäännöksiä, kuin Hallessa ja Wittenbergissä. Paljasta hupsujen työtä, viettelystä ja petollisuutta on tämä kaikki tyyni, ihmisvalheet ovat sen keksineet ja sanoneet hyväksi töiksi sekä uskottelleet, että niillä muka Jumalaa palvellaan ja rukoillaan ihmisten ja heidän synteinsä puolesta, juuri kuin Jumalaa autettaisiin meidän tavaroillamme tai hänen pyhänsä tarvitsisivat

meidän tekojamme. Hirret ja kivet eivät ole niin törkeitä kuin me. Puu kantaa hedelmän, ei itsellensä, vaan ihmisille ja eläimille hyväksi, ja siinä on sen hyvät työt.

Kuule nyt siis, mitä töitä Kristus hyväksi töiksi selittää Matt. 7: 12: **kaikki siis mitä te tahdotte, että ihmisten pitää teille tekemän, niin te myös heille tehkää, sillä tämä on laki ja profeetat.** Etkös kuule, mikä koko lain ja kaikkien profeetain sisällys on? Ei sinun pidä hyvää tehdä Jumalalle eikä hänen pyhille vainajoillensa, eivät he mitään tarvitse, vielä vähemmin puille ja kiville, joita se ei hyödytä ja jotka eivät tarvitse, vaan **ihmisille, ihmisille.** Etkös kuule. **Ihmisille** pitää sinun tehdä kaikki, mitä tahtoisit itsellesi tehtävän.

Minä en nyt suinkaan tahtoisi, että rakentaisit minulle kirkon tai tornin tai valaisit minulle kelloja; en myöskään tahtoisi, että tekisit minulle urut, joissa olisi neljätoista registeriä ja kymmenkertaiset huilulaitokset. Enhän minä niitä voisi syödä enkä juoda, ei minulle niistä apua olisi lapsistani ja vaimostani huolta pitäessäni, ei taloni eikä peltoni asumisessa. Silmiäni kyllä sillä tyydyttäisit ja korviani kutkuttaisit; mutta mitä siitä antaisin lapsilleni, mitä jäisi siitä hätätarpeekseni? Voi mielettömiä, voi mielettömiä! Vieläpä piispat ja ruhtinaat, joiden pitäisi hillitä, ovat parhaita sellaisissa narrintöissä, toinen sokea on toista taluttamassa. Minun mielestäni ovat sellaiset ihmiset pieniä tyttöjä, jotka leikkivät vauvoillansa, ja pieniä poikasia, jotka kepillä ratsastavat. Toden totta, mitä he muuta ovat kuin oikeita lapsia, nukkien kaitsijoita ja keppiratsastajia.

No huomaappas nyt: Jumalalle ja hänen pyhille vainajillensa ei sinun tarvitse mitään hyvää tehdä, vaan ainoastaan häneltä uskon kautta hyvää noutaa, etsiä, rukoilla ja ottaa vastaan. Kristus on puolestasi kaikki tehnyt ja toimittanut, synnit maksanut, armon, elämän

ja autuuden ansainnut; tyydy siihen ja ajattele ainoastaan sitä, että hänen yhä enemmän ja enemmän itsellesi omistaisit ja tämmöisen uskosi vahvistaisit. Suuntaa sen vuoksi kaikki hyvä, siihen että se olisi hyvää; ja hyvää se taasen on **silloin, kuin se muille ihmisille on hyödyllistä eikä itsellesi**. Sinä et ole tarpeessa, koska Kristus puolestasi on tehnyt ja antanut kaikki, mitä sinun tulee itsellesi etsiä tai anoa, tätä tai tuota, oli se sitten syntein anteeksi saamista, autuuden ansaitsemista, tai miksi sitä tahtoisit sanoa. Jos sinä nyt havaitset itselläsi jonkun työn, jolla palvelet Jumalaa, tai hänen pyhiä vainajoitansa tai itseäsi, mutta et yksinomaan lähimmäistäsi, niin tiedä, ettei sellainen ole hyvä työ.

Siispä pitää esimerkiksi miehen elää, puhua, tehdä, kuulla, kärsiä ja hädän vaatiessa kuollakin palvellaksensa ja rakkautta osoittaaksensa vaimollensa ja lapsillensa, niin myös vaimon miehellensä, lasten vanhempillensa, palvelijain isännillensä, isäntien palvelijoillensa, esivallan alamaisillensa, alamaisien esivallallensa, ja joka ainoan toisellensa, vieläpä riitaveljellensä ja vihollisellensäkin, niin että toinen aina on toisen kätenä, suuna, silmänä, jalkana, vieläpä sydämenä ja mieleinäkin. Tämmöiset työt vasta sanottakoon oikeiksi kristillisiksi, luonnollisiksi hyväiksi töiksi, jotka voivat ja joiden pitää tapahtua ilman mitään keskeytystä joka aika, joka paikassa ja joka ikiselle ihmiselle. Tästä huomaat siis, että paavilaisten työt, urkujen soittamiset, laulannat, vaatetukset, ääntelemiset, suitsutukset, veden räiskyttelämiset, pyhiinvaellukset, paastoamiset y. m. Ovat kyllä kauniita, suuria, monipuolisia, pitkiä, leveitä ja kovia töitä, mutta niistä ei ole yhtäkään hyvää eikä hyödyttävää tai auttavaa tekoa, joten niistä voidaan varsin hyvin sananlaskun mukaan sanoa, että ne ovat kauniita pahoja töitä.

Mutta kavahtaa nyt tässä heidän viehasta kavaluuttaan, kun he sanovat: ”Niin, vaikka sellaiset työt eivät ruumiillisesti ole lähimmäiselle hyviä tai hyödyllisiä, hyödyttävät ne kuitenkin hengellisesti hänen sieluaan, koska Jumalata niillä palvellaan ja sovitetaan ja hänen armonsa saavutetaan.” Tässäpä jo on minun aika sanoa: Sinä valehtelet koko avaran kitasi täydeltä. Jumalaa ei palvella millään työllä vaan ainoastaan uskolla, uskon täytyy kaikki tehdä, mitä Jumalan ja meidän välillämme tapahtuman pitää. Sitä uskoa saattaa hyvästi olla enemmän jossakussa myllärin rengissä kuin kaikissa paavilaisissa yhteensä, ja se voipi enemmän saada Jumalan tykönä aikaan kuin kaikki papit ja munkit uruillaan ja silmäkääntäjä-tempuillaan, vaikka heillä sitten olisi urkuja enemmän kuin on niissä piippuja. Kenellä usko on, se voi toisen puolesta rukoilla, kenellä sitä ei ole, hän ei taida mitään rukoilla.

Juuri sen vuoksi on se oikea perkeleen valhe, että pidetään tämmöistä ulkonaista korskaa hengellisesti hyödyllisenä ja hyvänä. Myllärin piikakin tekee, jos hän vain uskoo, enemmän hyvää ja saavuttaa enemmän, vieläpä minä häneen enemmän luotankin, kun hän nostaa säkin jauhettavaa aasin selästä, kuin kaikkiin pappeihin ja munkkeihin, vaikka he kuinkakin yötä ja päivää lauluja loilottaisivat ja vereen asti itseään kiduttaisivat. Voi te suuret julkeat hullut! Tahdotteko te kansaa auttaa uskottomalla menollanne ja jakaa hengellisiä lahjoja, vaikka ei maan päällä löydy kurjempaa, viheliäisempää eikä jumalattomampaa joukkoa, kuin te olette? Kohtuuden mukaan ei teitä pitäisi sanottaman hengelliseksi vaan hengettömiksi.

Katsoppas, minkälaisia hyviä töitä Kristus esimerkillänsä opettaa. Sanoppas, mitä hän tekee, jolla hän itsellensä hankkisi hyötyä ja hyvää. Päinvastoin profeeta antaa sen kaikki Siionin tyttärelle ja sanoo: Hän tulee **sinulle**,

ja että hän vanhurskaana, auttajana, siviänä tulee, se koskee kaikki sinua, jotta hän sinun vanhurskauttasi ja autuaaksi tekisi. Ei ollut yksikään häneltä tätä pyytännyt eikä rukoillut, vapaaehtoisesti ja itsestään, sulasta rakkaudesta tulee hän, ainoastaan hyvää sinulle tekemään, sinua hyödyttämään ja auttamaan.

Nyt ei ole hänen työnsä yhtä laatua vaan kaikkea laatua, mitä ikänensä tarvitaan meidän vanhurskauttamiseemme ja autuaaksi tekemiseemme. Mutta vanhurskauttaminen ja autuaaksi tekeminen on aivan samaa, kuin että hän meitä vapahtaa synnistä, kuolemasta ja helvetistä; ja sitä ei hän tee ainoastaan ystävillensä vaan vihollisillensakin, niin, aivan vihollisillensakin ja niin sydämensä syvyydestä, että itkee niitä, jotka eivät salli hänen tämmöistä hyvää itsellensä tehdä eivätkä ota häntä vastaan. Sen tähden panee hän alttiiksi kaikki, mitä hänellä ja hänessä on pyyhkiäkensä pois heidän syntinsä, voittaaksensa kuoleman ja helvetin ja heidän vanhurskaiksi ja autuaiksi tehdäksensä. Itsensä varalle ei hän mitään pidätä, vaan tyytyy siihen, että hänellä jo on Jumala ja on autuas. Näin palvelee hän ainoastaan meitä Isänsä tahdon jälkeen, joka hänen tahtoi sellaista tekemään.

Näe nyt tässä, eikö hän täytä tätä lakia: **Kaikki siis mitä te tahdotte, että ihmisten pitää teille tekemän, niin te myös heille tehkää.** Eikö ole totta että jokainen sydämensä pohjasta sallisi toisen vastata hänen synneistään, ottaa ne päällensä ja pyyhkiä ne niin pois, etteivät ne enään olisi omaatuntoa kalvamassa, sen lisäksi vielä auttaa hänet kuolemasta ja pelastaa helvetistä? Mitä saat-taisi kukaan hartaammin halata kuin kuolemasta ja helvetistä pääsemistä? Kukapa ei tahtoisi mielellään synnitön olla ja pitää hyvän ja levollisen omantunnon Jumalaan? Emmekö näe, kuinka kaikki ihmiset tätä takaa ajavat rukouksilla, paastoilla, pyhiinvaelluk-

silla, veljeysliitoilla, munkkien ja pappien viroilla? Mikä heitä pakottaa? Mikä muu kuin synti, kuolema ja helveti, joita vastaan he mielellään olisivat turvattuina. Ja jos olisi vaikkapa maailman ääressä joku lääkäri, joka tähän voisi apua tuoda, niin jäisivät kuin jäisivätkin kaikki maat autioiksi, kun jokahinen rientäisi tämän lääkärin pakinoille ja panisi matkaa varten alttiiksi koko omaisuutensa, ruumiinsa ja elämänsä.

Ja jos Kristusta olisi niin synti, kuolema ja helveti saartanut kuin meitä, olisipa hänkin suonut jonkun häntä siitä auttavan, ottavan synnit häneltä pois ja tekevän hänen omantuntonsa levolliseksi. Mitä hän siis siinä olisi tahtonut toisten tekevän hänelle, siihen ryhtyy hän itse ja tekee saman toisille, kuten laki vaatii. Hän sälyttää syntimme päällensä, astuu kuolemaan ja voittaa meidän puolestamme sekä synnin että kuoleman ja helvetin, joten tästä lähtien kaikki, jotka häneen uskovat ja hänen nimeänsä avuksi huutavat, ovat totisesti vanhurskaita ja autuaita, ilman syntiä ja kuolemaa, ja saavat hyvän, iloisen, turvallisen, pelkäämättömän ja autuaan omantunnon iankaikkisesti, kuten hän Joh. 8: 51 sanoo: **Joka kätkee minun sanani, ei hänen pidä näkemän kuolemaa iankaikkisesti** ja 11: 25, 26: **Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minun päälleni, hän elää, ehkä hän olisi kuollut; ei hänen pidä kuoleman iankaikkisesti.**

Näetkös, tämä on se suuri riemu, johon profeeta kehoittaa näillä sanoilla: **Iloitse sinä Siionin tytär suuresti; ja riemuitse sinä Jerusalemin tytär,** tämä on se vanhurskaus ja autuus, jonka vuoksi tämä Vapahtaja ja Kuningas tulee, nämä ovat hänen meille tekemänsä hyvät työt, joilla hän lain täyttää. Sen vuoksi ei olekkaan kuolema kristinuskovaiselle mikään kuolema, vaan uni, sillä he eivät näe eivätkä maista kuolemata, niinkuin Kristus tässä

sanoo. Tästä puhuu myöskin Ps. 4: 9: **Minä makaan ja lepään rauhassa; sillä sinä Herra yksinäsi autat minua turvassa asumaan.** Sen vuoksi sanotaankin kuolemata Raamatussa uneksi.

Mutta paavilaisten ja heidän oppilastensa, jotka töillä ja soittelemisilla tahtovat päästä syntiä, kuolemata ja helvettiä pakoon, täytyy siinä ijankaikkisesti pysyä, sillä he julkeavat itse ottaa sitä tehdäkseen, jonka Kristus yksinänsä on tehnyt ja voinut tehdä, ja jolta heidänkin tulisi tätä uskolla odottaa. Senpä tähden he ovatkin nurjaa ja mieletöntä väkeä, jotka tekevät Kristukselle ja hänen pyhillensä palvelukseksi niitä töitä, joita heidän tulisi tehdä lähimmäisillensä. Ja taas sen sijaa, mitä heidän pitäisi tehdä Kristukselta uskon kautta odottaman, sitä tahtovat he itsessään löytää, ja ovat vihdoinkin suuren eksytyksen valtaan joutuneet, että he kiviin ja puihin, kelloihin ja savuihin kuluttavat sen, jolla heidän lähimmäistä piti holhota. Näin he mennä rehkiävät, tekevät Jumalalle ja hänen pyhillensä paljon hyvää, paastoavat heille ja asettelevat heille niin sanottuja Horas'ia eli rukoushetkiä, mutta jättävät kuitenkin tämän ohessa lähimmäisensä oman onnensa nojaan ajatellen ainoastansa: jospa vaan itsiämme ensin auttaisimme. Sitten tulee siihen paavi, myy heille rihkamaansa ja kirjeitönsä ja vie heidät päistikkaa taivaaseen; ei sentään Jumalan taivaaseen, vaan paavin taivaaseen, se on: helvetin syvyyteen. Katsos, tällaista hedelmää kasvaa, kun ei uskota Kristukseen eikä häntä tunneta. Siinä se sitten on palkka, kuin annettiin evankeliumin virua penkin alla ja rakennettiin ihmisoppien perustukselle. Voi toki, täytyy minun vielä kerran toivottaa, jospa kaikki mokomat saarnatuolit koko maailmassa luostareineen, munkkikuntineen, kirkkoineen, kammioineen ja rukouskappeleineen olisivat paljaana tulena ja tuhkana.

Katsos, kun nyt tiedät, mitkä hyvät työt ovat, niin ajattele ja menettelekin sitä mukaan, mutta mitä syntiin, kuolemaan ja helvettiin tulee, niin kavahta itseäsi, ettet niistä päästäksesi mitään tee. Sinun hyvät työsi eivät siinä kohden saa yhtään mitään aikaan, vaan sinun täytyy siinä antaa toisen toimittaa kaikki edestäsi. Kristuksen yksin täytyy tällainen työ suorittaa. Sinun täytyy yksin hänen tehtäväkseen jättää, mitä nyt olemme kuulleet profeetan lauseesta, että nimittäin hän on oleva **Siionin kuningas**, joka tuolla tulee ja yksin on **vanhurskas Vapahtaja**. Hänessä ja hänen kauttansa olet sinä uskolla kuoleman ja synnin voittava. Kun siis joku sinua opettaa töitä tekemään syntisi sovitukseksi, niin kavahta häntä.

Jos he tätä vastaan tuovat jonkun Raamatun lauseen, esimerkiksi Danielin sanat 4: 24: **Päästä itsesi vapaaksi sinun pahoista töistäsi laupeudella vaivaisia kohtaan** ja P. Pietarin 1 Epist. 4: 8: **Rakkaus peittää paljon rikoksia** ja muita saman kaltaisia, niin ole varuillasi. Sellaiset lauseet eivät tahdo ilmoittaa, että töiden pitäisi synnit pyyhkimän pois ja niiden sovittamiseksi täydestä käydä. Se olisi suoraan vastoin tämän päiväistä profeetan lausetta ja vastoin koko Kristuksen ratsastamista sekä kaikkien hänen töittensä kieltämistä. Vaan sellaiset hyvät työt ovat varma merkki uskosta, joka Kristuksessa on saavuttanut voiton ja pelastuksen synnistä ja kuolemasta. Ei nimittäin ole mahdollista, ettei sillä, joka uskoo Kristuksen vanhurskaaksi Vapahtajaksensa, olisi rakkautta ja hyviä töitä. Mutta kenellä rakkautta ei ole ja ken ei hyvää tee, hänellä totisesti ei uskoakaan ole. Siksi päntuntee ihminen hedelmistönsä, minkälainen puu hän on, ja rakkaudesta ja hyvistä töistä saa hän varmasti tietää, mitä Kristus on hänessä ja hän uskossa hänen päällensä, kuten myös 2 Piet. 1: 10 sanoo: **Rakkaat veljet, ahkeroitkaat**

paremmin niin sitä, että te teidän kutsumi-
senne ja valitsemisenne vahvistaisitte, eli
varmaksi tekisitte. Se on: jos ahkerasti har-
joittelette itseänne hyvissä töissä, niin olette
siitä vakuutetut ja järkähtämättömästi lujat,
että Jumala on juuri teidät kutsunut ja valin-
nut.

Sen vuoksi kuolettaa usko syntejä aivan
toisella tavalla kuin rakkaus: usko yksin kuo-
lettaa synnin omalla työllänsä, mutta rakkaus
ja hyvät työt todistavat ja vahvistavat uskon
siinä olleen ja sellaista tehneen. Siitä P. Paa-
vali sanoo 1 Kor. 13: 2: **Jos minulla olisi**
kaikki usko, niin että minä vuoret siirtäi-
sin, eikä olisi minulla rakkautta, niin ei se
mitään minua hyödyttäisi. Miksikä ei?
Epäilemättä siksi, ettei uskoakaan siinä ole,
missä ei rakkautta ole, sillä nämä eivät pysy
erillään toisistaan. Pidä sen vuoksi varasi, ett-
et tässä kohden erehtyisi etkä antaisi itseäsi
johdattaa uskosta töihin.

Hyviä töitä pitää kyllä tehtävän, mutta ei
niihin, vaan Kristuksen töihin uskallus raken-
nettaman, eikä meidän pidä omilla töillämme
käymän synnin, kuoleman ja helvetin kimp-
puun, vaan osoittaa ne tyköämme vanhurs-
kaaseen Vapahtajaan Siionin Kuninkaaseen,
joka ratsastaa aasilla; hän osaa pidellä syntiä,
kuolemaa ja helvettä, hän se on synnin kuo-
lettaja, kuoleman surmaaja ja helvetin hävit-
tämä. Anna sen miehen toimiskella sellaisissa
asioissa ja suuntaa sinä työsi lähimmäiseesi,
jotta sinulla siitä olisi varma uskon merkki,
että Kristus ja synnin kuolettaja sinussa asuu;
- mutta siitä asiasta puhun laveammin etem-
pänä. Niin pyyhkivät rakkaus ja hyvät työt
syntisi sinultakin pois, että itsekin tunnet,
kuinka usko Jumalan edessä sen pyyhkii pois,
niin ettet sitä tunne.

Evankeliumin hengellinen merkitys.

Tämän evankeliumin historiassa on erityi-
sesti huomattavaa ajatus ja syy, minkä tähden
evankelista toistaa sen profeetan lauseen, jos-
sa niin kauan ennen ja niin selvästi kauneilla,
herttaisilla ja kuitenkin ihmeellisillä sanoilla
kerrottiin Herran Kristuksen ruumiillisesta jul-
kisesta tulosta eli saapumisesta kansansa Si-
ionin eli Jerusalemin tykö (kuten teksti sanoo).
Näin tahtoi profeeta tälle kansalle ja koko
maailmalle näyttää ja osoittaa, kenen Messi-
aan piti oleman, ja kuinka eli missä muodossa
hän oli tuleva ja ilmaantuva ja antaa tässä il-
meisesti huomattavan tunnusmerkin sanoes-
saan: **Katso, sinun Kuninkaas tulee sinulle**
köyhä ja ajaa aasilla, j. n. e., ettei meidän ai-
van asiasta vakuutettuina tarvitsisi erehtyä lu-
vatun Messiaan eli Kristuksen suhteen eikä
toista odottaa.

Ja täten astuu hän kumoamaan juutalais-
ten harhaluuloa, jotka arvelivat, että koska
niin suuria ja erinomaisia asioita on Kristuk-
sesta ja hänen valtakunnastansa kirjoitettu ja
puhuttu, niin tulee hän myöskin suurella julki-
sella, maailmallisella komeudella ja loistolla
osoittamaan itsensä kuninkaaksi heidän vihol-
lisiaan, etupäässä Rooman keisarikuntaa vas-
taan, jonka vallan kahleissa heidän täytyi olla,
kukistamalla näiden herrautta ja valtaa ja aset-
tamalla muka heidät itsensä sitten sen sijaan
herroiksi ja ruhtinaiksi. He siis odottivat ja
toivoivat luvatusista Kristuksesta ainoastaan
maallista kuningaskuntaa ja pelastusta ruu-
miillisesta vankeudesta, kuten he vielä tänäkin
päivänä sellaista uneksivat eivätkä sen vuoksi
tahdo uskoa meidän Kristukseemme, koska ei-
vät vielä ole sellaista ruumiillista pelastusta
eikä maailmallista herrautta nähneet eivätkä
saavuttaneet. Sellaiseen harhaluuloon heitä
johdattelivat ja siinä vahvistelivat heidän pe-

tolliset saarnaajansa, kirjanoppineensa ja papinsa, jotka väärensivät Raamatut Kristuksesta ja selittivät ne lihallisen mielensä jälkeen ruumiillisiin ja maallisiin asioihin, koska halusta olisivat toisten suhteen suuria maailmallisia herroja.

Mutta rakkaat profeetat ovat tähän nähdessä selvästi ennustaneet ja uskollisesti varoitaneet, ettei heidän olisi pitänyt ajatella sellaista maallista valtakuntaa eikä ruumiillista lunastusta, vaan olisi tullut katsoa taaksensa ja pitää silmällä lupauksia hengellisestä valtakunnasta ja ihmiskunnan pelastusta siitä surkeasta, paratiisissa tapahtuneesta, lankeemuksesta, josta 1 Moos. 2: 17 puhuu: **Jona päivänä sinä siitä syöt, pitää sinun kuolemalla kuoleman.** Juuri sen johdosta myöskin ensimmäinen lupaus Kristuksesta annettiin, **että vaimon siemenen piti rikki polkeman käärmeen päin,** j. n. e. 1 Moos. 3: 15, se on: lunastaman perkeleen vallasta ja vankeudesta, jossa hän koko ihmiskuntaa pitää väkivaltaisesti synnin ja ijankaikkisen kuoleman alla, ja sen sijaan saattaman meitä ijankaikkiseen elämään: Sen vuoksi tämä profeeta kutsuikin häntä **vanhurskaaksi ja Vapahtajaksi.** Tämä on peräti toista lunastamista, kuin ruumiillinen vapaus, valta ja herraus, joka päättyy kuolemaan, jonka alaisena tämän kaiken täytyy pysyä ijankaikkisesti.

Oikeata lunastusta olisi heidän tullut silmällä pitää ja siitä riemuista; sitäkin rakkaat profeetatkin suurella sydämellisellä ikävällä huokailten odottelivat ja huutelivat, ja sen tähden tämänkin profeeta niin suureen riemuun ja iloon kehoittaa. Mutta Juutalaiset ja heidän hävyttömät saarnaajansa tekevät semmoisesta surkeudesta ja kurjuudesta ainoastaan ruumiillisia asioita, juuri kuin synty, kuolema ja perkeleen valta olisi leikkiä. He eivät arvaa mitään vahinkoa suuremmaksi kuin ruumiilli-

sen vapautensa kadottamisen ja pakon olla keisarille alamaisia ja verollisia.

Senpä tähden toistaakin nyt evankelista tämän profeetan lauseen, jotta hän profeetan todistuksella rankaisisi ja kumoaisi kaikkein niiden sokean ja väärän luulon, jotka Kristuksesta ja evankeliumista etsivät ruumiillisia ja ajallisia asioita. Hän näyttää selvin sanoin, minkälainen kuningas Kristus on ja mitä heillä on häneltä saatavana, sanoessaan häntä **vanhurskaaksi ja Vapahtajaksi** ja panee hänen tulolleen huomattavan merkin, jonka mukaan hänet piti tunnettaman ja otettaman vastaan: **Hän tulee sinulle, köyhä, ja ajaa aasintaman varsalla.** Hän ikäänkuin tahtoisi halusta sanoa: Köyhä, kurja ja melkein kerjäläisen kaltainen ratsastaja vieraalta lainatun aasin selässä, jonka vieressä vanha ikeenalainen aasintamma pidettiin ei miksikään komeudeksi vaan ainoastaan vetämisen vuoksi, jotta hän heidät väkisin estäisi häntä töllistelemästä ja odottamasta häntä tulevaksi loistossa, komeudessa ja maallisena kuninkaana korskalla. Juuri sen vuoksi antaa hän heille sellaisen tunnusmerkin, etteivät epäilisi Kristuksesta eivätkä pahenisi sellaisesta halvasta ulkomuodosta, vaan ummistaisivat silmänsä kaikelle komeudelle ja loistavalle ulkonäölle, ja sen sijaan sydämensä ja silmänsä suuntaisivat ja kiinnittäisivät tähän köyhään aasillaratsastajaan, joka tuolla juuri sen vuoksi tuleekin niin köyhänä ja viheliäisenä ja mitään kuninkaallista ulkomuotoa tavoittelematta, etteivät he mitään ruumiillista eikä ajallista vaan ijankaikkista hänessä etsisivät, jota osoitetaankin sanoilla: **vanhurskas ja Vapahtaja.**

Niin on nyt tällä lauseella ensiksi juutalaisten unelma ja harhaluulo maallisesta valtakunnasta ja Messiaasta ja ruumiillisesta lunastuksesta selvästi ja voimallisesti kumottu. Tämän lisäksi on heiltä jo edeltäpäin riistetty kaikkinaiset syyt ja tekoperusteet itsensä puol-

lustamiseksi, kun eivät ottaneet Kristusta vastaan, sekä poistettu kaikki toivo ja odotus kenestäkään toisesta, koska profeeta niin selvästi ja puhtaasti julistaa ja heille teroittaa, että hänen näin piti tuleman ja hän näin kaikki on täyttänyt. Meillä kristityillä on siis juutalaisia vastaan luja perustus ja varma todistuskappale eli vakuutus heidän omasta raamatustaan, että tämä näin heidän tykönsä tullut Messias on oikea Kristus profeetan ennustuksen jälkeen, ettei koskaan enään toista tule ja että juutalaisten täytyy jotain toista turhaan odottaessansa lunastuksen suhteen sekä ajallisesti että ijankaikkisesti pettyä.

Olkoon tämä nyt sanottu historiasta; tarkastelkaamme nyt myöskin kolmanneksi **salaisuutta** eli **hengellistä merkitystä**. Tässä tiedettäköön, että Kristuksen kaikki ruumiillinen kulku ja vaellus merkitsee hänen hengellistä vaellustansa siten, että **hänen ruumiillinen käymisensä merkitsee evankeliumia ja uskoa**. Sillä samalla kuin hän ruumiillisilla jaloillansa on kulkenut kaupungista toiseen, samalla on hän myös saarnan kautta tullut kaikkeen maailmaan. Tämä evankeliumi osoittaa siis terävästi, mitä evankeliumi on, kuinka sitä on saarnattava ja mitä se maailmassa tekee ja vaikuttaa. Tätä tahdomme kappale kappaleelta tarkastella.

Kun he lähestyivät Jerusalemiä ja tulivat Betphageen, Öljymäen tykö. Kaikki apostolit sanovat Kristuksen tulleen ihmiseksi maailman lopulla ja evankeliumin olevan viimeisen saarnan, kuten Johannes 1 Epist. 2: 18: **Lapsukaiset, nyt on viimeinen aika; ja niinkuin te olette kuulleet, että Anttikristus tulee, niin nyt myös monta Anttikristusta rupee olemaan.** Anttikristus on kreikkalainen sana ja merkitsee suomeksi: vastakristus, toisin sanoen sellainen, joka sekä opettaa että elää vastoin oikeata Kristusta. Samoin 1 Kor. 10: 11: **Se on kirjoitettu meille karttami-**

seksi, joidenka päälle maailman loput tulleet ovat. Samoin kuin siis profeetat ovat tulleet ennen Kristuksen ensimmäistä lihaan tulemistä, samoin on myös apostolit, Jumalan viimeiset sanansaattajat, lähetetty ennen viimeistä tulemistä ja viimeistä päivää, että he sitä päivää kaikella ahkeruudella julistaisivat, kuten tekevätkin. Sitä osoittaa tässä Kristus sillä, ettei lähetä opetuslapsiansa tuomaan asia, ennenkuin hän tuli lähelle Jerusalemiä, johon hänen nyt piti ratsastaman. Näin on evankeliumi apostolein kautta kaikkeen maailmaan levitetty vähää ennen viimeistä päivää, jolloin Kristus on käyvä omainsa kanssa ikuisen Jerusalemiin.

Siihen sopii hyvästi yhteen sanallinen **Betfage**, joka muutamain selityksen mukaan suomeksi merkitsee: **suuhuone**, sillä P. Paavali sanoo Room. 1: 2 evankeliumin olleen pyhissä Raamatuissa ennen luvattua, mutta ei sitä suullisesti eikä julkisesti saarnattu ennen kuin Kristus tuli ja lähetti apostolinsa maailmaan. Sentähden ei seurakunta ole kynähuone vaan suuhuone, koska Kristuksen tulemisen jälkeen on suullisesti saarnattu evankeliumia, joka ennen kirjoitettuna piileskeli Raamatun kirjoissa. Samoin on laita Uudenkin Testamentin ja evankeliumin, että se suullisesti elävällä äänellä on saarnattava ja levitettävä. Ei Kristukseen itse ole mitään kirjoittanut eikä käskenyt kirjoittamaan vaan suullisesti saarnaamaan.* (Luteeruksen tarkoitus tässä on se, kuten ruotsalaisessa Kirkko-Postillan käännöksessä muistutetaan, ettei Kristus maan päällä vaeltaessansa mitään kirjoittanut eikä käskenyt kirjoittamaan. Mutta taivaaseen astumisensa jälkeen käski hän Johanneksen kirjoittamaan Ilmestyskirjan, kuten näemme 1: 11. Uuden ja Vanhan Testamentin kirjain keskinäisestä suhteesta on edellä puhuttu.) Niinpä ei lähetettykään apostoleita ennen, kuin Kristus tuli Betfageen eli Suuhuoneeseen; se on, ennen kuin aika oli suullisesti saarnata ja evankeliumia kuolleesta Raamatusta ja kynästä tuoda

elävään ääneen ja suuhun. Siitä ajasta lähtien sanotaan seurakuntaa syystäkin **Betfageksi**, koska sillä on ja se kuulee evankeliumin elävän äänen.

Opetuslasten lähettäminen taas osoittaa, että Kristuksen valtakunta on julkisessa ja suullisessa saarnavirassa, jonka ei pidä seiso- man alallaan eikä pysymän yhdessä paikassa, kuten se tähän asti oli ollut Juudan kansalla Raamatussa kätkeytyneenä ja profeetan kautta vastaisina aikoina luvattuna, vaan julkisesti vapaana ja esteettömästi käymän kaikkeen maailmaan.

Öljymäki merkitsee Jumalan suurta **armo** ja **laupeutta**, josta apostolit on lähetetty ja evankeliumi tuotettu, sillä öljy merkitsee Raamatussa Jumalan **armo** ja **laupeutta**, josta sielu ja omatunto saa lohdutusta ja virvoitusta. Samoinhan öljykin viihdyttää tai huoventaa ja parantaa ruumiin haavoja ja vammoja. Edellä sanotussa näemme, mikä sanomaton armo se on, että me Kristuksen tun- nemme ja hän meillä on, tuo vanhurskas Va- pahtaja ja Kuningas. Sentähden ei hän ryhdy lähettämistoimeen sileällä, aukealla tantereel- la eikä millään kuivalla kolealla kalliolla, vaan **Öljymäellä**, näyttääksensä kaikelle maailmalle, minkälaisesta laupeudesta sellai- sen armon lähetti, joka ei ole mikään pisa- rainen eikä pivollinen kuten ennen aikaan, vaan joka muiden suuruuksien rinnalla voitiin vuoreksi sanoa. Profeetakin Psalmassa 36: 7 sanoo sellaista armoa **Jumalan vuoriksi** lau- suen: **Sinun vanhurskautes on niinkuin Jumalan vuoret**, se on, suuri, ylenpalttinen, moninainen ja ylivuotava. Sen saattaa hyvästi ymmärtää, kun ajattelee, mitä se on, että Kristus meidän puolestamme kantaa ja voit- taa syntimme, kuoleman ja helvetin ja tekee edestämme kaikki, mitä tarvitaan autuaksi tullaksemme. Meille siten ei jää mitään muu- ta tehtäväksi kuin harjaantua rakkaudessa

lähimmäistämme kohtaan ja koetella itseäm- me onko meillä sellainen usko Kristukseen vaiko ei. Näemme siis **Öljymäen** merkitse- vän, ettei evankeliumia ennen saarnattu eikä lähetetty, kuin armon aika tuli. Siitä ajasta läh- tien tämä suuri armo kulkee maailmaan apostolein kautta.

Lähetti Jeesus kaksi opetuslasta, sano- en heille: Menkää kylään, joka on teidän edessänne. Kaksi opetuslasta merkitsee kaik- kia apostoleita ja saarnaajia, jotka ovat lähe- tetyt maailmaan, sillä evankeliumillinen saar- na vahvistetaan kahden todistajan kautta, ku- ten P. Paavali sanoo: **Mutta nyt on se van- hurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa, il- man laita julistettu, lain ja profeetain kaut- ta todistettu.** Näemme siis, kuinka apostolit- kin alati tuovat esiin lain ja profeetat, jotka Kristuksesta ovat ennustaneet, että noudatet- taisiin, mitä Mooses 5 Moos. 17: 6 sanoo ja Kristus Matt. 18: 16: **Kaikki asia kahden eli kolmen todistajan suussa olkoon.**

Mutta että hän suurta Jerusalemin kau- punkia nimittää **kyläksi** eikä mainitse sen nimeä, tapahtuu sen vuoksi, että nimellä Jeru- salem on pyhä merkitys; nimittäin **taivaan valtakunta ja autuus on se hengellinen Je- rusalemi**, johon Kristus ratsastaa. Mutta apos- tolit lähetettiin maailmaan vihollistensa jouk- koon, joilla ei mitään nimeä ole. Mutta kun hän sanoo: **Menkää kylään, joka on teidän edessänne** eikä mainitse nimeä, se merkitsee, ettei apostoleja ole lähetetty ainoastaan yhdel- le kansalle, kuten profeetat tähän asti Juudaan kansalle, joka oli erotettu kaikista pakanoista ja yksin nimitettiin Jumalan kansaksi ja jolla ainoalla vaan oli Jumalan sana eli lupaus tule- vaisesta Kristuksesta. Mutta nyt kun Kristus tulee, lähettää hän saarnaajansa ulos kaikkeen maailmaan ja käskää heidän heti mennä hänen edellensä ja joka paikassa saarnata hänestä kaikille pakanoille ja vastaantulijoille sekä

erottelematta nuhdella, opettaa ja varoittaa, olkoon kuulija kuka, kuinka suuri, kuinka oppinut, viisas ja pyhä tahansa.

Kun Herra tuota suurta kaupunkia nimitää kyläksi ja sanoo samalla: **joka on teidän edessänne** eli **teidän vastassanne**, niin hän tällä lohduttaa ja vahvistaa apostoleita ja kaikkia saarnaajia, ikäänkuin hän tahtoisi sanoa kuten todella sanookin Matt. 10: 16: **Katso, minä lähetän teidän, niinkuin lampaat sutten keskelle.** Minä lähetän teidät maailmaan, joka on **teitä vastaan** ja näyttää mahtavalta, sillä siellä on kuninkaita, ruhtinaita, oppineita, rikkaita ja paljon muuta, mitä maailmassa on suurta ja merkillistä. Se on teitä vastaan, kuten hän Matt. 10: 22 sanoo: **Te tulette vihattavaksi kaikilta minun nimeni tähden.** Mutta älkää peljätkö, käykää vaan rohkeasti, se on tuskin kylä, älkää yhtään hämmästykö kaikesta sen suurenmoisesta ulkomuodosta, saarnatkaa vaan ketään pelkäämättä ja reippaasti sitä vastaan. Sillä eihän ole mahdollista, että evankeliumin totuutta julistaisi se, joka pelkää suurherroja eikä pidä vähäpätöisenä kaikkea, mitä maailma suurena pitää. Tässä on se päätettynä, että tämä kylä on oleva apostoleita vastaan. Senpä tähden heidän ei pidä kummasteleman, vaikka eivät mahtavat, korkeat, rikkaat, viisaat ja pyhät säädyt ottaisikaan vastaan heidän sanaansa. Asian täytyy niin olla: kylän täytyy heitä vastaan olla. Sen sijaan pitää apostoleinkin heitä ylenkatsoman ja astuman sisälle heidän tykönsä, sillä ei Herra tahdo ketään liehakoitsijaa pitää saarnaajanaan. Hän, näet, ei sano: Menkää kylän ympäristölle tai lähelle. ”Sisälle” vaan käykää reippaasti heidän luokseen ja niille, jotka teille tekevät mitä mielellänsä suovat, sanokaat, mitä eivät mielellänsä kuule.

Oi, kuinka vähän on tähän aikaan niitä, jotka menevät kylään, joka on heitä vastaan.

Halusta menemme kaupunkeihin, jotka ovat edessämme. Olisi Herra tässäkin hyvästi voinut sanoa: menkää **kaupunkiin**, joka on edessänne, joka sekin olisi ollut hyvästi ja kellovullisesti puhuttu, mutta hän tahtoi huomauttaa tätä saarnaviran pyhää salaisuutta ja sen vuoksi käytti hän erinomaisempaa puhetapaa sanoessaan: **Menkää kylään, joka on teitä vastaan.** Se on: saarnatkaa niille, jotka teitä tahtovat vainota ja tappaa; sellainen kiitos pitää teidän ansaita eikä koetella, kuinka heille mieliksi olisitte, sillä niin silmäin palvelijat tekevät, mutta ei oikeat evankeliumin julistajat.

Ja te löydätte kohta aasintamman si-dottuna, ja varsan hänen kanssansa: päästäkää ne ja tuokaat minulle. Tämäkin on sanottu opettajille lohdutukseksi, ettei heidän pitäisi murehtiman, kuka heitä uskoo ja ottaa vastaan, sillä se on kaikki jo päätetty Jesai. 55: 11: **Minun sanani, joka minun suustani lähtee, ei pidä tyhjänä palajaman minun tyköni.** Ja P. Paavali sanoo Koloss. 1: 6 **evankeliumin kantavan hedelmän kaikessa maailmassa.** Mahdotonta on sen vuoksi, ettei siellä, missä evankeliumia saarnataan, olisi joitakuita, jotka sen vastaanottavat ja uskovat. Sitä nyt tämä salaisuus merkitsee, että apostolein heti piti löytämän aasintamma ja varsa hänen kanssansa, kun vaan lähtivät matkaan. Kristus ikäänkuin tahtoi sanoa: ”Menkää vaan, se on, saarnatkaa vaan, älkää sitä murehtiko, kutka sitä tulevat kuulemaan, antakaa minun siitä pitää huoli; maailma on oleva teitä vastaan, älkää siitäkään hätääntykö. Kaikesta huolimatta tulette löytämään niitä, jotka teitä kuulevat ja seuraavat. Te ette niistä vielä tiedä, mutta minä tiedän ne jo ennakolta; saarnatkaa te vaan ja antakaa minun vallita.”

Katsos, näin lohduttaa hän heitä, ettei heidän pitäisi heretä saarnaamasta maailmaa vastaan, vaikka kuinkakin väitettäisiin heidän olevan väärässä ja vastustettaisiin, ei sitten-

kään ole siltä hedelmää puuttuva. Mutta nyt löytyy sellaisiakin ihmisiä, jotka arvelevat, että koska ei ole mahdollista maailmaa kääntää, niin pitäisi muka vaiettaman, ettei kapina syntyisi; hukkatyötä se kumminkin olisi; paa- vit, piispat, papit ja munkit eivät sitä ota vastaan eivätkä muuta vaellustansa, mitä hyö- tyä siitä sitten olisi, että heitä vastaan saar- nailisit ja ryntäilisit. - Tuo nyt on kaikki ihan samaa, kuin jos apostolit olisivat Kristukselle sanoneet: Sinä käsket meidän mennä kylään, joka on meitä vastaan; jos se kerran on meitä vastaan, niin mitä hyötyä sinne menostamme lähtee? Salli meidän enemmän pysyä sieltä poikessa ja pitää suumme kiinni.

Mutta sen kumoa Herra tässä sievästi sa- noessaan: ”Menkää nyt vain ja saarnatkaa vain; mitäs siitä, vaikka teitä vastaan ollaan- kin? Te tulette kuitenkin löytämään mitä minä tahdon löydettävän.” Näin siis tehkäämme mekin tähän aikaan. Vaikka suusuuret herrat hyökkäilevät evankeliumia vastaan, eikä heil- tä ole mitään parannusta toivottavissa, sitten- kin pitää saarnattaman; semmoisia on kyllä löytyvä, jotka sen kuulevat ja parannuksen te- kevät.

Mutta miksi antaa hän tuoda kaksi aasia, tai miksi ei kahta nuorta tai kahta vanhaa? Ei- köhän yksikin olisi riittänyt hänelle kylliksi ratsastaa? Vastaus: Samoin kuin kaksi aposto- lia merkitsevät saarnaajia, niin merkitsee myöskin kaksi aasia heidän oppilaitansa ja sanankuulijoitansa. Saarnaajain pitää olla Kristuksen opetuslapsia ja hänen lähettämiän- sä, se on, heidän ei pidä mitään muuta kuin Kristuksen oppia saarnata eikä lähteäkään saarnaamaan, ellei heitä siihen kutsuta, jotka molemmat asianhaarat on näissä apostoleissa nähtävinä. Mutta oppilaat ovat vanha ja nuori aasi.

Tässä on tiedettävä, että Raamatun mu- kaan on erotettava ihmisessä kaksi osaa,

sisällinen ja ulkonainen ihminen. (2 Kor. 4: 16). **Ulkonaiseksi ihmiseksi** sanotaan ihmisen ulkonaista, näkyvää, ruumiillista elämää ja vaellusta, sisälliseksi taas sydämeen ja omaantuntoon katsoen. Ulkonaista ihmistä voidaan laeilla, rangaistuksilla, kidutuksilla ja häpeällä pakotella sekä toiselta puolen taas mielisuosioilla, rahalla, kunnialla ja palkalla houkutellessa hyvää tekemään ja pahaa jättä- mään. Mutta sisällistä ihmistä ei voi kukaan pakottaa eikä houkutellessa, että se vapaaehtoi- sesti paljaasta halusta ja ilmaiseksi ilman aikojaan tekisi, mitä sen tulee tehdä, vaan ai- noastaan Jumalan armon tulee muuttaa sydän ja tehdä se vapaaehtoiseksi.

Tämän johdosta juuri Raamattu näin päät- tää Room. 3: 4: **Jokainen ihminen on valhettelija**, koska ei yksikään ihminen hyvää tee eikä pahaa jätä tekemättä vapaasta tahdos- taan, vaan jokainen tavoittelee omaansa eikä tee mitään hyvyyden rakkaudesta. Sillä ellei taivasta eikä helvettiä tai ellei häpeätä eikä kunniaa olisi, niin eipä yksikään hyvää tekisi. Jos avioliiton rikkominen olisi yhtä suuri kun- nia ja kiitos kuin sen pitäminen, niin kylläpä varmaankin saisit nähdä, kuinka paljon suu- remmalla ilolla aviorikoksia tehtäisiin kuin avioliittoa nyt pidetään. Sama on laita muit- tenkin syntien: niitä harjoitettaisiin paljon halukkaammin kuin koskaan hyvää tehdään. Sentähden onkin kaikki hyvä elämä armon puuttuessa paljasta tekopyhyyttä ja ulkonaista kiiltoa, koska se tapahtuu ainoastaan ulkonai- sessa ihmisessä ilman sisällisen ihmisen halua ja vapaata tahtoa.

Katso, nämä ovat nuo kaksi aasia: vanha aasintamma on ulkonainen ihminen, joka on sidottu lailla ja kuoleman, helvetin ja häpeän pelvolla sekä taivaan, elämän ja kunnian hou- kutuksella (niinkuin aasintammakin on sidot- tu) käymään hyvien töitten ulkonaisessa vale- kiillossa, vaikka samalla on hurskas veijari,

joka sen tekee vastenmielisesti ja haluttomalla sydämellä, on lain vihollinen ja kantaa siitä syystä tunnon vaivoja.

Senpä tähden nimittääkin evankelista aasintammaa subjugalem, **ikeen alaiseksi aasintammaksi**, joka kuorman alla työtä tekee ja siitä vaivaantuu. Sillä kurja ja surkea on sen elämä, johon helvetin, kuoleman ja häpeän pelko pakottaa. Helvetti, kuolema ja häpeä ovat hänelle ylenmäärin raskas ijes ja kuorma, josta hänellä on murheellinen omatunto ja hän on sekä lain että Jumalan salainen vihollinen. Sellaista väkeä olivat etupäässä Juutalaiset, jotka odottivat Kristusta, ja ovat vieläkin kaikki ne, jotka töitä harjoittelemalla ja omilla voimillansa pyytävät täyttää Jumalan käskyt ja taivasta ansaita. He ovat sidotut omalla tunnolla lakiin, heidän täytyy se tehdä, vaikka paljoa mieluummin heittäisivät sen tekemättä. He ovat säkinkantajoita, laiskoja aaseja ja ikeenalaisia veijareita.

Mutta **varsa**, nuori aasi, josta Luukas ja Markus kirjoittavat, ettei kukaan ihminen ollut sen selässä ratsastanut, on sisällinen ihminen, sydän, henki ja tahto, joka ei koskaan voi olla lain alamainen, vaikka omallatunnonlaan onkin sidottu lakiin ja sen tuntee. Mutta hänellä ei ole mitään halua eikä rakkautta siihen, ennen kuin Kristus tulee ja ratsastaa hänellä. Sentähden niinkuin tämä varsa ei ollut käynyt kenenkään alla, samoin ei ole ihmisen sydänkään koskaan hyvälle alamainen, vaan kuten Mooses sanoo 1 Moos. 6: 5 ja 8: 21: **Hänen sydämensä aivoitus ja ajatus on hamasta lapsuudesta ainoastansa paha joka aika.**

Että nyt Kristus käskee opetuslasten päästää ne, merkitsee, että hän käskee nimesään saarnata evankeliumia, jossa julistetaan armoa ja päästää kaikista synneistä ja kuinka hän puolestamme on lain täyttännyt. Sen kautta sydän pääsee irti omantuntonsa siteistä ja

saavuttaa armon, joka tekee hänen sydämensä ja sisällisen ihmisensä vapaaksi ja iloiseksi, taipuisaksi ja halukkaaksi kaikkea tekemään ja jättämään. Näin on siis ihminen **vapautettu**, ei laista, niin ettei hänen pitäisi mitään tehdä, vaan haluttomasta, raskaasta omastatunnosta, joka hänellä laista on ja jonka vuoksi hän oli lain vihollinen, koska se uhkasi hänelle kuolemaa ja helvettiä. Hänellä on nyt hyvä omatunto Kristuksen alla, suostuu lakiin, ei pelkää koskaan kuolemata eikä helvettiä ja tekee nyt vapaana ja mielellään, mitä ennen teki vastenmielisesti. Katsos, näin päästää evankeliumi sydämen kaikesta pahasta, synnistä, kuolemasta, helvetistä ja pahasta omastatunnosta uskon kautta Kristukseen.

Kun hän käskee opetuslasten **tuomaan ne hänelle**, on se sanottu paavia ja kaikkein lahkokuntien ja eriseurojen saarnaajia vastaan, jotka Kristukselta vetävät sieluja puolelensa. Mutta apostolit **tuovat niitä Kristukselle**, se on, he eivät mitään muuta saarnaa eivätkä opeta kuin Kristusta, eivät omaa oppiansa eivätkä ihmiskäskyjä. Sillä evankeliumi opettaa ainoastansa Kristuksen tykö tulemaan ja Kristusta oikein tuntemaan. Totisesti on näin annettu kova kolaus hengettömien pääpappien hallitukselle, jolla he sieluja haalivat luoksensa ja allensa, josta P. Paavali Apost. Tek. 20: 29, 30 sanoo: **Minä tiedän minun lähtemiseni jälkeen tulevan teidän sekaanne hirmuiset sudet, jotka ei laumaa säästä. Ja itse teistänne nousevat miehet, jotka vääryyttä puhuvat, vetääkseen pois opetuslapsia peräänsä**, j. n. e. Mutta evankeliumi kääntää ihmisiä Kristuksen eikä kenenkään muun puoleen. Juuri sen vuoksi päästääkin hän evankeliumin menemään ulos ja saarnaajia lähettää, että hän siten vetäisi meidät kaikki tykönsä, että me hänen tuntisimme, kuten hän sanoo Joh. 12: 32: **Koska minä maasta nostetaan niin minä vedän kaikki tyköni.**

Ja jos joku teille jotakin sanoo, niin sanokaat: Herra niitä tarvitsee; ja kohta hän laskee heidän. P. Paavali vertaa Gal. 4: 2 lain **esimiehiksi ja haltioiksi**, joiden hoidosta nuori perillinen pelvossa ja pakkokeinoilla kasvatetaan. Sillä laki pakottaa meitä uhkauksella ulkonaisesti pahoja töitä karttamaan kuoleman ja helvetin pelvossa, vaikka sydän ei kuitenkaan täten tule hyväksi. Nämä ovat nyt tässä, kuten Luukas kirjoittaa, aasintaman ja varsan omistajat, jotka apostoleille sanoivat: **Mitä te teette, että varsan päättätte?** (Mark. 11: 5.) Sillä minne evankeliumi tulee ja irroittaa omantunnon omista töistä, niin kuuluu se siltä, kuin se kieltäisi hyvät työt ja lakia noudattamasta. Sentähden kaikki lainopettajat tai niinkuin evankeliumi heitä nimittää kirjoitusmiehet ja kirjanoppineet, puhuvat yhteen suuhun sanoen: ”pitääkö nyt kaikki työmme tyhjä olla ja lain jälkeen toimitetut tekomme pahoja; no hyvä, emmepä sitten tahdo koskaan hyvää tehdä. Hyvät työt sinä kiellät ja hylkää Jumalan lain; voi sinua vääräuskoista, sinä päästät varsan ja tahdot vapaasti tehdä pahoja ihmisiä”. Niin he siitä sitten mennä reuhuavat ja kieltävät, ettei varsa eli omaatuntoa saa irroittaa eikä Kristukselle tuoda intellen: hyviä töitä pitää tehtävän ja ihmiset pidettävän lakiin sidottuina.

Kuinka nyt apostolien tuli menetellä näitä kohtaan, osoittaa tämä teksti. Heidän piti sanoa: **Herra niitä tarvitsee**, se on heidän pitää opettaman erotuksen **lain ja armon töitten välillä** ja sanoman siis: ”Me emme kiellä hyviä töitä, vaan irroitamme omattunnot vääristä hyvistä töistä: ei niin että olisivat vapaat paha tekemään, vaan tulemaan Kristuksen oikean Herransa alle, ja siellä ollen tekisivät oikeita hyviä töitä; siihen tarvitseekin hän niitä ja siihen hän niitä tahtoo”. Tästä väittelee P. Paavali sattuvasti Room. 6 luvussa, jossa opettaa, kuinka armon kautta olemme vapaat

laista ja sen töistä, emme kuitenkaan niin, että meidän tulisi tehdä paha vaan oikeita hyviä töitä.

Koko häiriö on nyt siitä alkunsa saanut, etteivät kirjanoppineet ja lainopettajat tiedä, mitä hyvät työt ovat. Sen vuoksi eivät he tahdo varsaa päästää, vaan ajavat sitä armottomilla inhimillisillä hyvillä töillensä. Mutta missä oikea tieto annetaan hyvistä töistä, siinä kyllä sallivat päästämisen tapahtua, jos vain muutoin ovat ymmärtäväisiä ja oikeita lainopettajia, jommoisista tässä on puhe. Mutta vimmapäisillä hirmuhaltioilla, jotka ihmislakia tyrkyttävät, ei ole mitään osaa tästä evankeliumista, joka puhuu ainoastaan Jumalan laista ja kaikkein parhaimmista lain opettajista. Sillä ilman armoa on Jumalankin laki kahle ja sitoo omia tunteja ja synnyttää ulkokullattuja, joita ei muutoin voida auttaa kuin toisia töitä saarnaamalla, jotka eivät ole meidän vaan Kristuksen ja joita Jumala armollansa meissä vaikuttaa. Silloin herkeää heti kaikki lain vaatimus ja pakko, ja varsa pääsee oitis irti.

Tämä kaikki tapahtui, että täytettäisiin, kuin sanottu oli profetaan kautta, joka sanoo: Sanokaat Siionin tyttärelle, j. n. e. Lause on jo kyllin edellä selitetty. Mutta evankelista toistaa tämän näyttääksensä, ettei Kristus tullut meidän ansiomme tähden, vaan Jumalan totuuden tähden, koska hän niin kauvan ennen oli luvattu, ennenkuin meitä vielä olikaan, joitten tykö hän tulee. Niinkuin siis Jumala sulasta armosta on meille evankeliumin luvannut, niin on hän sen täyttänytkin totuuttansa julki tuodakseen, että hän lupauksiansa pitää, jotta me sen kautta viehättyisimme uskalluksella rakentamaan hänen lupaukseensa; sillä hän on sen täyttävä.

Ja tämä onkin yksi niitä Raamatun paikkoja, joissa meille evankeliumi luvataan, josta P. Paavali sanoo Room. 1: 2: **Jumalan ennen**

profeetainsa kautta pyhissä Raamatuissa luvanneen hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen, j. n. e. Nyt olemme hyvin kuulleet, kuinka tässä lauseessa evankeliumi, Kristus ja usko kaikkein sattuvimmasti ja lohdullisimmasti on osoitettu.

Opetuslapset menit ja teit, niinkuin Jeesus heille käskenyt oli, ja talutit aasintamman ja varsan, ja panit niiden päälle vaatteensa ja istutit hänen niiden päälle. Nämä ovat ne saarnaajat, jotka evankeliumin kautta ovat irroittaneet omiatuntoja laista ja omista töistä, vieneet niitä armontöihin ja ulkokullatuista tehneet perin pohjin hyviä pyhiä, joilla Kristus siitä ruveten ratsastaa.

Mutta tässä kysytään, onko Jeesus ratsastanut molemmilla aaseilla, sillä Matteus kertoo, kuin olisivat opetuslapset asettaneet hänen kummankin aasin selkään. Mutta Markus, Luukas ja Johannes puhuvat ainoastaan varsasta. Jotkut arvelevat, että Kristus ensin istui varsalla, mutta koska se vielä oli äkeä ja vikuroiva, piti hänen muka siirtyneen aasintamman selkään. Tämä on lorua ja unennäköä.

Meidän tulee niin uskoa, että hän on ratsastanut ainoastaan varsalla eikä suinkaan aasintammalla, mutta että hän tuotatti molemmat sen hengellisen merkityksen vuoksi, josta jo edellä on ollut puhetta. Mutta kun Matteus sanoo hänen istuneen **niiden** päällä, kuin olisi hän molemmilla ratsastanut, on se sanottu tuon sekä Raamatussa että Yleisessä puheessa tavallisen lauseparren mukaan, jolla muutoin on nimenä **Synekdote**, kun jotakin sanotaan seurakunnasta ja koko joukosta, mikä koskee ainoastaan muutamia niistä. Samoin Matteus kirjoittaa ryövärein pilkanneen Kristusta ristinpuussa, vaikka kuitenkin Luukkaan mukaan ainoastaan yksi niin teki; ja samoin sanoo Kristuskin Matt. 23: 37, että Jerusalemin kaupunki kivillä surmasi profeetat, vaikka ai-

noastaan muutamit kaupungin asukkaista sen tekivät. Sanotaanpa puheessa näinkin: Turkkilainen on voittanut kristityt, vaikka hän vaan muutamia heistä on voittanut. - Samoin tässäkin, että Kristus on ratsastanut aaseilla, vaikka ratsasti ainoastaan varsalla. Koska molemmat aasit olivat kuin yksi kokonainen kokonaisuus, yhtenäisyys, niin sanotaan tässä tapahtuneen kaikille sen, mikä vain muutamille tapahtui.

Katselkaamme nyt **hengellistä ratsastamista**: Kristus ratsastaa varsalla, aasintamma seuraa perästä. Se on: jos Kristus asuu uskon kautta meidän sisällisessä ihmisessämme, silloin kuljemme me hänen allansa hallittavansa. Mutta ulkonainen ihminen, aasintamma, astelee irrallaan; Kristus ei sillä ratsasta, mutta se seuraa kuitenkin perässä. Aivan samoin P. Paavali sanoo, ettei ulkonainen ihminen ole taipuvainen eikä kannata Kristusta, vaan vieläpä sotiikin sisällistä ihmistä vastaan, kuten hän sanoo Gal. 5: 17: **Liha himoitsee henkeä vastaan ja Henki lihaa vastaan: nämät ovat vastaan toinen toistansa, niin etette tee, mitä te tahdotte.** Kun kuitenkin varsa Kristusta kantaa ja henki on armon kautta altis, täytyy aasintamman, lihan, tulla suitsista talutettuna perässä. Henki ristiinnaulitsee ja kurittaa lihan, niinettä sen täytyy alamainen olla.

Tämä on, näytkös, syy, miksi Kristus ratsastaa varsalla eikä aasintammalla ja kuitenkin tahtoo molemmat ratsastettavakseen: sillä ruumiin ja sielun pitää autuaaksi tuleman. Vaikkakin ruumis täällä maan päällä on vastahakoinen ja kelvoton armolle ja Kristuksen istuttavaksi, täytyy sen kuitenkin sietää henkeä, jolla Kristus ratsastaa ja joka Kristukselta saadun armon voimalla sitä vetää ja mukanaan kuljettaa. Nytpä näet, kuinka varsa, jolla Kristus ratsasti ja jolla ei kukaan sitä ennen ollut ratsastanut, merkitsee **altista henkeä**, jota sitä

ennen ei kukaan voinut alttiiksi tehdä, kesytää eikä opettaa. Sen täytyi Kristuksen yksin tehdä armollansa. Aasintamma taas, tuo säkinkantaja ikeenalainen, se vanha Aatami, on liha, joka irrallaan kulkee Kristuksen vieressä, vaikka sen täytyykin kantaa ristiä ja pysyä ikeen alaisena.

Mutta mitä se merkitsee, että apostolit käskyä saamatta panevat vaatteensa varsan päälle? Ei tässäkään nyt liene kaikki opetuslapset eivätkä he kaikkia vaatteitaan suinkaan panneet, vaikka siltä kuuluu, vaan he ehkä panivat ainoastaan yhdeltä opetuslapselta viitan. Kuitenkin hengellisen merkityksen vuoksi kirjoitetaan, kuin olisi siinä ollut kaikkien opetuslasten tai näiden molempien kaikki vaatteet. Tosin oli tämä satula sangen halpaa arvoinen kaunistus, mutta kuitenkin merkitykseltään rikas. Minun mielestäni merkitsevät vaatteet **apostolien hyviä esimerkkejä**, joilla kristillinen seurakunta on verhottu ja kaunistettu ja joilla Kristusta ylistetään ja kunnioitetaan; nimittäin heidän saarnansa ja tunnustuksensa, kärsimisensä ja kuolemansa evankeliumin tähden, kuten Kristus Joh. 21: 19 Pietarista sanoo, **että hänen piti kuolemallansa kunnioittaman häntä**. Ja P. Paavali edellä olevassa epistolassa sanoo Room. 13: 12: **Pukekaamme meitämme valkeuden sota-aseilla**, jolla puettamisella hän epäilemättä tahtoo osoittaa, että hyvät työt ovat ne verhot, joissa me ihmisten edessä kunniallisesti ja hyvin kaunistettuina vaellamme. Kaikista pyhistä ovat nyt apostolein esimerkit korkeimmat ja lähimmät; ne meitä parhaiten ohjaavat ja Kristuksesta kaikkein selvimmin opettavat. Senpätähden ei pidäkkään niiden niinkuin toisten maata tiellä vaan varsan päällä, niinettä Kristus istuu niitten päällä ja varsa astelee niitten alla. Meidänkin siis tulee seurata sellaisia apostolien esimerkkejä ja Kristusta tunnustuksellamme ja elämällämme

ylistää sekä **Evankeliumin opin kaikissa kaunistaa, niinkuin meille sanottu on**. Tiit. 2: 10. Sillä meidän tulee Uudessa Testamentissa seurata apostolien esimerkkiä.

Kuules, kuinka, P. Paavali panee vaatteensa varsan päälle 1 Kor. 11: 1: **Olkaaat minun seuraajani, niinkuin minäkin Kristuksen**. Ja Hebr. 13: 7: **Muistakaat teidän opettajanne, jotka teille Jumalan sanaa puhuneet ovat, joiden uskoa te seuratkaa, ja ottaakaat vaari, millinen loppu heidän menolansa oli**. Ei ole mikään pyhäin esimerkki niin loistava puhtaassa uskossa kuin apostolien. Kaikilla muilla apostolien jälkeisillä pyhillä on jokin lisä ihmisoppia tai töitä. Sentähden istuukin Kristus heidän vaatteittensa päällä osoittaaksensa, että ne ovat oikeita kristillisiä ja puhdasuskoisia esimerkkejä ennen muita.

He sitten panivat hänen niitten päälle. Merkitseekö sekin jotain? Eikö hän voinut itse istuutua niitten päälle? Miksi tekeytyy hän nyt niin varsin hennoksi? Edellä olen jo sanonut, etteivät apostolit tahtoneet itseänsä saarnata, eli, he eivät tahtoneet itse ratsastaa varsalla. P. Paavali sanoo 2 Kor. 4: 5: **Sillä emme itse meistäamme saarnaa, vaan Kristuksesta Jeesuksesta, että hän on Herra, mutta me olemme teidän palvelijanne**. Ja luv. 1: 24: **Ei niin, että me hallitsisimme teidän uskoanne, vaan me olemme auttajat teidän iloonne**. Samoin P. Pietari 1 Epist. 5: 3: **Ei myös niinkuin herrat kansansa päälle**. He ovat meille puhtaana saarnanneet uskon ja esimerkiksiänsä osoittaneet, kuinka Kristuksen yksinänsä pitää meissä hallita ja uskomme puhtaana pysyä, ettemme pitäisi heidän puheitaan ja töitään heidän ominaan, vaan että me sekä heidän sanoissansa että töissänsä oppisimme Kristuksen tuntemaan. Mutta tämän kaiken ovat paavi ja hänen lahkokuntansa tähän asti vallan nurin kääntäneet. Kuinka asianlaita nyt sitten on? Yksi seuraa Fransiskusta, toinen

Dominikusta, kolmas sitä, neljäs tätä pyhää, eikä kenessäkään etsitä Kristusta yksinänsä ja puhdasta uskoa, jossa oikean esimerkin ainoastansa apostolit meille antaisivat.

Niin enin osa kansasta hajoitti vaatteensa tielle ja ne muut karseit oksia puista, ja hajoitit tielle. Nämä vaatteet ovat patriarkkain ja profeetain esimerkit ja historiat Vanhassa Testamentissa; **sillä**, kuten kohta saamme kuulla, **kansa, joka edellä kävi**, merkitsee pyhiä ennen Kristuksen syntymistä, jotka Uuden Testamentin saarnaa ja uskon tietä suloisesti kaunistavat ja ylistävät. P. Pietarikin 1 Epist: 3: 1, 6 sanoo hurskasta Saaraa kaikkein uskovaisten vaimoin esimerkiksi ja P. Paavali Hebr. 11: 17 muistuttaa Aabrahamin, Iisakin, Jaakopin ja monen muun patriarkan esimerkkiä ja puolustaa siten oivallisesti uskoa ja uskovaisten hyviä töitä. Mutta puun oksat merkitsevät profeetain lauseita, joista tässäkin evankeliumissa on yksi ja jotka eivät sisällä historioita eli esimerkkejä vaan Jumalan lupauksen. **Profeetain kirjat ovat puut.** Ne taasen, jotka niistä kansalle sellaisia lauseita saarnaavat, ne karsivat oksia ja hajoittelevat niitä kristillisen uskon tielle. Johannes kirjoittaa 12: 13 niitten olleen **palmunoksia**. Muutamat vielä pääättelevät, että koska tämä tapahtui Öljymäellä, olivat ne öljypuunoksia, joka ei olekkaan uskomatonta, vaikka eivät evankeliumit siitä mitään mainitse.

Tästä kaikesta nyt siis näemme, kuinka kristillisen saarnan, joka opettaa puhdasta uskoa, ja oikeata tietä, tulee olla varustetun. Kaikkein ensiksi tulee sillä Kristuksen sana, jonka hän apostoleillensa käskee sanoen: **Menkää, päästäkää ne, ja tuokaat minulle;** sitten seuraa apostolien työt ja esimerkit, jotka Kristuksen sanojen ja töiden kanssa sopivat yhteen, se on heidän vaatteensa; sen jälkeen otettakoon Vanhastakin Testamentista

esimerkkejä ja lauseita, se on, kansan vaatteita ja oksia; niin että molemmista Testamenteista lauseita ja esimerkkejä kansan mieleen painettaisiin. Siitä sanoo Kristus Matt. 13: 52: **Jokainen kirjanoppinut, joka on taivaan valtakuntaan oppinut, se on perheen isännän vertainen, joka hänen tavarastansa tuo edes uusia ja vanhoja.** Sitä merkitsevät suomme kaksi **huulta**, piispanhiipan kaksi huippua ja sen takapuolella kaksi nauhaa sekä monta muuta kuvausta. Mutta nyt ei tässä ole enään mitään nähtävänä: perkele nakkelee nyt paavilaisten kautta tulikiveä ja pikiä tielle, ratsastaa itse aasilla ja on ajanut Kristuksen pois.

Vaatteiden hajoittaminen tielle merkitsee, että meidän tulee, (niinkuin nyt sanottu), apostolien esimerkkiä noudattaen myöskin tunnustuksellamme ja kaikella elämällämme Kristusta kunnioittaa, ylistää ja kaunistaa, niin että me kaiken kerskauksen, viisauden ja pyhyiden riisumme pois itsestämme ja antaudumme ainoastaan Kristuksen alle puhtaalla tunnustuksella. Samoin myös käytämme kaiken, mitä meillä on: kunnian, tavarain, voiman, elannon ja elämän evankeliumin kunniaksi ja edistämiseksi, ja panemme, tarpeen vaatiessa, kaikki alttiiksi.

Näin pitäisi kuningasten ja herrain ja kaiken mitä ikänänsä suurta, mahtavata ja rikasta on tavarallansa, kunniallansa ja vallallansa palveleman Kristusta, edistämän evankeliumia ja sen eteen paneman kaikki alttiiksi. Sillä tavalla ovat pyhät patriarkat, profeetat ja hurskaat kuninkaats Vanhassa Testamentissa esimerkkinä tehneet. Mutta nyt on kaikki tämäkin nurin käännetty, etupäässä paavilaisten joukkokuntain kesken, jotka kaiken kunnian ja vallan ovat itsellensä riistäneet vastoin Kristusta ja niin tavoin evankeliumia sortaneet.

Mutta kun kansa karsii oksia puista ja hajoittaa tielle, se merkitsee myös saarnavirkkaa ja Raamattuun ja profeetain todistusta Kristuk-

sesta (jommoisia lauseita profeeta Sakariaan, tässä jo toistettu, lausekin on yksi). Siten on saarna Kristuksesta vahvistettava ja kaunistettava ja koko saarnatoimi suunnattava siihen, että Kristus sen kautta tulee tunnetuksi ja tunnustetuksi.

*(Tässä ja parissa seuraavassa kappaleessa on selitetty sama asia kuin edellisessä kappaleessa, vaikka vähän toisilla lauseilla. Edellisessä muodossa on asian selitys aikaisemmin (ennen v. 1540) ilmestyneissä Lutheraanuksen erinäisten saarnojen painoksissa, seuraavassa taas joku vuosi myöhempään julkaistuissa. Suom. Muist.) P. Johannes kirjoittaa 12: 13: että **he otit palmunoksia ja menit häntä vastaan.** Moniaat lisäävät tähän vielä, että koska tämä tapahtui Öljymäellä, niin ovatkin nämä olleet öljypuunoksia, joka ei sekään ole uskomaton, vaikka evankeliumit eivät siitä mitään mainitse. Mutta kun tässä juuri **palmunoksia** ja öljypuunoksia nimitetään, on silläkin syynsä, sillä tällä todistetaan, mitä tunnustus on ja mitä Kristuksesta tulee saarnata ja uskoa. Palmupuun on sen laatuinen, että jos siitä hirsi hakataan, niin se ei notku minkään painon alla, vaan ponnistaitse ylöspäin painoa vasten. Semmoiset ovat myöskin jumalallisen totuuden lauseet: jota enemmän niitä painetaan alas sitä korkeammalle ne ponnistaiksevat, jos muutoin vaan lujasti niihin uskot. Näissä sanoissa on vääjäämätön voima, niin että niitä käy palmunoksiin hyvin kyllä vertaaminen, kuten P. Paavali Room. 1: 16 sanoo: **Evankeliumi on Jumalan voima, itsekullekin uskovaiselle autuudeksi.** Ja Kristus sanoo Matt. 16: 18: **Helvetin portit ei pidä häntä voittaman.** Kuoleman, synnin, helvetin ja kaiken pahan, mikä asettuu sitä vastaan, täytyy väistyä; se ponnistaikse niitä vastaan, jos ne sitä tahtovat painaa alas.

Öljynoksiksi sanotaan niitä sen vuoksi, että ne ovat armolauseita, joissa Jumala on meille laupeutensa luvannut. Sen vuoksi tekevät ne sielun keveäksi, lohdulliseksi ja rie-

muisaksi juuri samoin kuin luonnollinen öljy ruumiin. Tuo armollinen sana ja suloinen evankeliumi esitetään 1 Moos. 8: 11 näinkin: **Koska kyyhkynen ehtopuolella palasi ja toi suussansa viheriöitsevän öljypuun lehden sisälle arkkiiin.** Se on: Pyhä henki tuopi apostolien suun kautta maailman lopulla evankeliumin seurakuntaan.

Sen vuoksi on muinoin palmunoksia kannettu herrojen ja kuningasten edellä, kun olivat voittaneet ja pitivät riemukulkuaan. Niinpä on myöskin öljyoksien kantaminen ollut alamaisuuden merkinä varsinkin niillä, jotka armoa ja rauhaa halusivat ja rukoilivat. Semmoinen on vanhaan aikaan ollut yleisenä tapana.

Kansa on siis tämmöisellä komeilemisella Kristuksen kunniaksi osoittanut, että ottivat hänen vastaan Jumalan antamana herrana ja kuninkaana, (jonka he myös huudoillansa ja onnentoivotuksillansa ilmaisevat), voitollisena ja voittamattomana Vapahtajana, jonka almaisiksi he tunnustivat itsensä ja jolta armoa etsivät. Niin pitäisi tämä Kristus kaikessa maailmassa saarnattaman ja tunnetuksi tuleman, että hän on voitollinen ja voittamaton kuningas syntiä, kuolemaa, perkelettä ja koko maailman väkivaltaa vastaan niille, joita nämä ahdistavat ja vaivaavat, ja sellainen Herra, jolta he saavat etsiä ja löytää paljasta armoa ja laupeutta, niinkuin uskolliselta papiltansa ja välimieheltänsä Jumalan tykönä.

Niin on myöskin evankeliumin sana tästä kuninkaasta armon ja laupeuden sana, joka meille tuottaa rauhaa ja sovintoa Jumalalta, ja on lisäksi voittamaton voima ja väkevyys, niinkuin P. Paavali Room. 1: 16 sanoo: **Evankeliumi on Jumalan voima itsekullekin uskovaiselle autuudeksi,** ja Kristus Matt. 16: 18 sanoo: **Helvetin portit ei pidä sitä voittaman.**

Mutta kansa, joka edellä kävi, ja jotka seurasit, huusit sanoen: Hosianna Davidin Pojalle! Kiitetty olkoon se, joka tulee Herran nimeen! Hosianna korkeudessa! P. Paavali Hebr. 13: 8 sanoo: **Jesus Kristus, sama eilen ja tänäpäpä ja myös ijankaikkisesti.** Kaikkien autuaaksitulevien maailman alusta loppuun saakka täytyy olla ja ovatkin kristittyjä ja kristillisen uskon kautta autuaiksi tulla. Sentähden P. Paavali 1 Kor. 10: 3, 4, sanoo: **Meidän isämme ovat kaikki yhtäläistä hengellistä ruokaa syöneet, ja kaikki yhtäläistä hengellistä juomaa juoneet, y. m., ja Kristus Joh. 8: 56: Aabraham teidän isänne näki minun päiväni ja ihastui.**

Siis merkitsee tässä **kansa, joka edellä kävi**, kaikkia kristityitä ja pyhiä ennen Kristuksen syntymää, ja **jotka seurasivat**, merkitsee kaikkia pyhiä Kristuksen syntymän jälkeen. He uskovat yhden Kristuksen ja pysyvät kiinni yhdessä Kristuksessa. Edelliset ovat odottaneet hänen tuloansa, jälkimmäiset taas ovat hänen ottaneet menneenä aikana vastaan. Sentähden veisaavatkin he kaikki tyyni samaa laulua, kunnioittavat ja ylistävät Jumalaa Kristuksessa. Älkäämme siis mekään muuta antako kuin kiitosta ja ylistystä Jumalalle, koska häneltä kaiken muun saamme vastaan ottaa, olkoon se sitten armoa, sanaa, töitä, evankeliumia, uskoa ja mitä tahansa. Ylistäminen ja kiittäminen onkin ainoa, oikea, kristillinen Jumalanpalvelus, kuten Ps. 50: 15 sanoo: **Avukses huuda minua hädäsäs, niin minä tahdon auttaa sinua ja sinun pitää kunnioittaman minua.**

Mutta mitä se on: **Hosianna Daavidin Pojalle!** Sanan **Hosianna** ovat he ottaneet Ps:sta 118: 25, 26, jossa luetaan: **Oi Herra auta! Oi Herra anna menestyä! Siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimeen.** Tämän värsyn ovat he sovittaneet Kristukseen, ja on se onnentoivotus, samoin kuin suomeksi

toivotetaan uudelle Herralle onnea ja menestystä. Siis ajatteli kansa tässäkin Kristuksen rupeavan maalliseksi kuninkaaksi, jonka vuoksi toivottivat hänelle onnea ja menestystä. Sillä Hosianna merkitsee suomeksi: Ah, anna menestystä; eli: Rakas, auta; eli samaa, millä sinä muutoin tahdot sellaista onnea lausua. Nyt lisäävät he tähän: **Daavidin Pojalle**, joten se kuuluu siis: Ah Jumala, anna menestystä Daavidin Pojalle! Ah, Jumala, anna onnea kiitetty olkoon j. n. e. Tämän kaiken me siis sanoisimme suomeksi: Ah rakas Jumala, anna onnea ja menestystä tälle Daavidin Pojalle hänen uuteen kuningaskuntaansa! Anna hänen ratsastaa Jumalan nimeen, olkoon se siunattua ja onnellista, nimellesi ylistykseksi ja kunniaksi, y. m. s.

Että he tällä tarkoittivat hänen kuningaskuntaansa, sen todistaa Markus 11: 10 selvästi, jossa kirjoittaa heidän sanoneen: **Hyvästi siunattu olkoon Daavidin meidän isän valtakunta, joka tulee Herran nimeen; hosianna korkeudessa!** Mutta kun tähän aikaan kaikissa kirkoissa luetaan: **Osanna**, on se väärin ja pitäisi sanottaman: **Hosianna**. Ovatpa siitä vielä tehneet naisnimenkin, ja kun pitäisi sanottaman **Susanna**, sanovat he **Osanna**. Susanna on naisen nimi ja merkitsee samaa kuin **Ruusuu**. Vihdoin tulla tuhrivat nuo hupsut piispat, jotka pyhästä kasteesta ovat tehneet pilkanäytelmän, kastavat suuressa hulluudessaan kelloja ja alttarikiviä antaen kelloille nimeksi **Osanna**. Mutta anna sinä sellaisten sokiain taltuttajain laputtaa matkaansa. Meidän tulee tässä oppia näitten joukkojen kanssa veisaamaan **hosianna** ja **hazelihana** Daavidin Pojalle; se on, toivottamaan Kristuksen valtakunnalle, pyhälle kristikunnalle, onnea ja autuutta, että Jumala tahtoisi tehdä lopun kaikesta ihmisopista ja antaa Kristuksen yksinänsä olla kuninkaanamme, joka yksinänsä evankeliuminsa

N:o 2. Ensimmäisenä Adventti-Sunnuntaina.

kautta hallitsisi ja antaisi meidän olla varsan-
sa. Siihen meitä Jumala auttakoon! Amen.